PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo

Cena 150 lir

Leto XXXI. Št. 169 (9171)

TRST, četrtek, 24. julija 1975

PRIMORSKI DNEVNIK je začel izhajati v Trstu 13. maja 1945, njegov predhodnik PARTIZANSKI DNEVNIK pa 26. novembra 1943 v vasi Zakriž nad Cerknim, razmnožen na ciklostil. Od 5. do 17. septembra 1944 se je tiskal v tiskarni «Doberdob» v Govcu pri Gorenji Trebuši, od 18. septembra 1944 do 1. maja 1945 v tiskarni «Slovenija» pod Vojskim pri Idriji, do 8. maja 1945 pa v osvobojenem Trstu, kjer je izšla zadnja številka. Bil je edini tiskani partizanski DNEVNIK v zasužnjeni Evropi.

DANES DRUGI DEL ZASEDANJA VSEDRŽAVNEGA SVETA KD

Izvolitev novega tajnika po odstavitvi A. Fanfanija

Dosedanji kandidat za tajnika F. Piccoli zgublja podporo na levi Pojavlja se ime M. Rumorja, ki naj bi užival večjo podporo

RIM, 23. — Vsedržavni svet krščanske demokracije bo jutri dopoldne nadaljeval z zasedanjem za izvolitev novega političnega tajnika stranke, potem ko so na včerajšnji seji izglasovali Fanfaniju nezaupnico in ga prisilili, da je odstopil. Kdo bo novi tajnik KD še ni znano. Okrog novega imena se že zarotniško spletajo mreže strankinih struj.

Do nedavnega je bil kandidat za novega tajnika predsednik poslanske skupine Piccoli. V zadnjih dneh pa je njegovo ime postalo «nezanimivo». Leve struje so že sporočile, da bodo glasovale za osebo, ki bo predložila najbolj stvaren načrt za obnovitev stranke. Toda sinoči se je sestala leva struja «base» in sklenila, da ne bo podprla kandidature Piccolija za novega tajnika stranke. To svojo odločitev je struja «base» pozneje sporočila tudi levi struji «forze nuove», ki pa še ni znano, kaj je o tem odločila.

Kot torej vidimo, se tudi boj za novega tajnika odigrava za kulisami. Po nekaterih vesteh pa naj bi bil jutri glavni kandidat, ki naj bi imel največ možnosti za izvolitev, večkratni predsednik vlade in sedanji zunanji minister Rumor. Gre za ime voditelja dorotejske struje, ki je skupno z levico odslovila Fanfanija s tajniškega mesta.

Po drugi strani pa se je danes zvedelo, da bo na začetku jutrišnjega zasedanja vsedržavnega sveta prvi govoril Piccoli, ki naj bi v bistvu predložil svoj politični program in se takoj že v začetku kandidiral za novega tajnika. Če bo prišlo do tega, bo Piccoli prisilil vsedržavni svet, da začenja takoj razpravljati o njegovi kandidaturi. Zdi se, da hoče Piccoli preprečiti, da bi se z njim ponovila igra, ki se je odigrala pred izglasovanjem nezaupnice Fanfaniju.

Pred glasovanjem o novem tajniku se bo razvila politična razprava. Sporočajo, da se je bodo udeležili vsi najvidnejši predstavniki stranke. Glasovanje bo tajno in bo izvoljen tisti kandidat, ki bo dobil večino glasov navzočih članov vsedržavnega sveta.

Izvolitev novega tajnika je tesno povezana tudi z izvolitvijo novega predsednika in novega izvršnega odbora poslanske skupine krščanske demokracije zaradi kandidature Piccolija za tajnika. O tem je danes razpravljal izvršni odbor skupine, ki je sklenil, da se obnovitev odbora in izvolitev novega predsednika odloži na jesen, ko bo ponovno začel zasedati parlament po poletnih počitnicah. Tudi to vprašanje je vzbudilo v zadnjih dneh precejšnjo pozornost. Piccoli hoče postati tajnik stranke, obenem pa noče izgubiti mesta predsednika poslanske skupine, če večina v vodstvu KD ne odobri njegove kandidature.

O tem obširno govori v pismu, ki ga je demokristjanski poslanec Simonacci poslal Piccoliju, v katerem ga opozarja, da naj na osnovi člena 4. pravilnika poslanske skupine takoj skliče skupščino za izvolitev novega predsednika. Simonacci opozarja tudi, da so bili demokristjanski parlamentarci, ki so bili izvoljeni leta 1972, priča divji strujarski politiki, ki je že razvodenela politiko vsedržavnega kongresa, na osnovi katere se je vodila volilna kampanja. Vse to, pravi demokristjanski poslanec, je bilo storjeno pod smešno krinko «hinavske obnovitve, z onečaščenjem idealov in zaupanja volivcev in članov stranke».

Odstavitev Fanfanija in dosedanji potek zasedanja vsedržavnega sveta ne zadovoljuje niti tistih članov, ki so prišli na zasedanje, da bodo Fanfaniju odvzeli tajništvo. Tako posl. Gerardo Bianco, član leve struje «base» ugotavlja, da je bila zamenjava tajnika neodložljiva, da pa se je vse razvijalo po postopku, ki je izredno razočaral. Najvišji voditelji stranke, pravi Bianco, nočejo nič slišati o kaki koreniti spremembi politike in načina vodenja stranke in državne uprave. Nadaljujejo po svoji stari poti sporazumov na vrhu, kar vedno bolj duši življenjsko moč stranke in krepi hegemonijo posameznikov. Upajmo, zaključuje v svoji izjavi poslanec levice, da bo drugi del zasedanja, ki se začenja jutri, drugačen in da bo krščanska demokracija našla svojo pravo pot, ki jo zahtevajo volilni izidi 15. junija.

Predsednik poslanske skupine PSI Mariotti pa je ob odstavitvi Fanfanija izjavil, da je sedaj začel veljati v politiki zakon, da «kdor zgreši naj plača, včasih celo v prvi osebi, čeprav nosijo tisti, ki so se rešili, enake odgovornosti.»

Moskovčani so navdušeno sprejeli kozmonavta Aleksjeja Leonova in Valerija Kubasova ob njunem povratku v sovjetsko prestolnico. Vesoljca, ki sta dva dni delala v vesolju skupaj z ameriškimi kozmonavti, sta bila že drugič proglašena za heroja Sovjetske zveze. Na sliki: kozmonavta na moskovskem letališču.

POLITIČNI POLOŽAJ NA PORTUGALSKEM VEDNO BOLJ ZAPLETEN

General Goncalves v težavah s sestavo nove začasne vlade

Postaja aktualna kandidatura zunanjega ministra Mela Antunesa za predsednika vlade

LIZBONA, 23. — Portugalska javnost pričakuje z veliko pozornostjo jutrišnje zasedanje skupščine delegatov oboroženih sil, na kateri bodo sprejeli stališče, ki ga bodo zastopali v prihodnjih dneh. Poleg tega upajo v Portugalski, da bodo sklepi vojaških delegatov prispevali k razjasnitvi političnega položaja, ki je povzročil resno zaskrbljenost v okviru političnih strank. Po sklepu socialistične stranke, da prepove svojim članom udeležbo v peti začasni vladi gen. Vasca Gonçalvesa, je demokratska ljudska stranka sporočila, da je pripravljena sodelovati s tem ali z onim predsednikom vlade, samo če bo zadoščeno zahtevam, ki so jih prejšnji teden njeni predstavniki predložili svetu revolucije. V enakem smislu so se izrazili tudi člani demokratičnega gibanja, ki jim je stranka dovolila, da sodelujejo v novi vladi.

Lizbonski dnevniki ugotavljajo danes, da je sestava pete vlade vse prej kot lahka, saj si predsednik vlade gen. Gonçalves že dalj časa prizadeva, da bi jo sestavil, vendar brez uspeha.

Danes so v Lizboni vztrajno govorili, da bodo kaj kmalu sestavili svet treh članov, ki naj bi vodili državo v sedanjem zasilnem položaju. V njem naj bi bili predsednik republike gen. Costa Gomes, ministrski predsednik gen. Vasco Gonçalves ter poveljnik celinskega operativnega korpusa gen. Otelo Saraiva de Carvalho. Govorice so sicer demantirali najprej funkcionarji predsedstva vlade, potem pa še Gonçalvesov glasnik poročnik Ramos.

Mnogo bolj verjetna pa postaja kandidatura za predsedstvo vlade sedanjega zunanjega ministra Mela Antunesa. Današnji «Diario de noticias», ki odraža stališče komunistične partije, ostro polemizira na prvi strani z Antunesom (ki ga imajo v zadnjem času za predstavnika zmerne struje v okviru gibanja oboroženih sil) ter povezuje njegovo dejavnost z nekaterimi predstavniki socialistične stranke in socialdemokratov.

Kar zadeva prisotnost zmernih častnikov v portugalskih revolucionarnih organizmih, je gibanje socialistične levice, majhna, a zelo aktivna levičarska skupina, obsodila dejavnost «protirevolucionarnih elementov» v gibanju oboroženih sil. V zvezi z zunanjim ministrom Antunesom so danes sporočili, da je baje naklonjen razpustitvi pete divizije, ki je v bistvu propagandni odsek gibanja oboroženih sil, da bi okrepili revolucionarni svet in koncentrirali oblast v enem samem vojaškem organizmu.

Z druge strani pa naj bi Antunes bil za imenovanje druge osebnosti za predsednika vlade ter naj bi zagovarjal sestavo vlade, v kateri bi bili prisotni tudi predstavniki strank. Za to postavlja dva pogoja: omejitev vpliva komunistične stranke ter bolj revolucionarna stališča socialistične stranke.

Danes popoldne se je v predsedniški palači sestala vojaška komisija sveta revolucije, v kateri sta predsednik republike Costa Gomes, predsednik vlade Goncalves ter načelniki glavnih štabov treh rodov vojske in guvernerji vojaških okrajev. Odsoten bo poveljnik celinskega operativnega korpusa general de Carvalho, ki je na obisku na Kubi.

Stranka relativne večine, se pravi socialisti, vztrajajo pri sestavi vlade nacionalne enotnosti, ki naj bi jo vodil predsednik, ki pa bi moral biti odločno nad strankami. To pomeni, da socialisti zavračajo sedanjega predsednika Goncalvesa, ki je po njihovem mnenju preveč naklonjen komunistom. Generalni tajnik portugalske socialistične stranke Mario Soares je označil kot žaljivo vest, ki jo je včeraj objavil neki brazilski dnevnik, češ da je prejšnji teden prišlo do stikov med Soaresevim odposlancem ter generalom De Spinolo.

SESTANEK V PALAČI CHIGI

Podpredsednik vlade predložil sindikatom načrt o gospodarstvu

RIM, 23. — Podpredsednik vlade La Malfa je nocoj imel daljši sestanek v palači Chigi z voditelji sindikalne federacije CGIL, CISL in UIL, med katerimi so bili glavni tajniki Lama, Storti in Vanni. La Malfa je obrazložil zasilni načrt, ki ga je pripravila vlada za rešitev nekaterih gospodarskih vprašanj.

Po sestanku so sindikalisti povedali, da so vzeli na znanje, to kar jim je povedal podpredsednik vlade in da bodo o vsem razpravljali in odločali jutri na sestanku tajništva federacije. Vanni je časnikarjem izjavil, da jim je podpredsednik obrazložil predvsem ukrepe, ki jih vlada namerava sprejeti za pospešitev gradbeništva, za začetek izvajanja načrta o energiji, za okrepitev kmetijstva, javnih prevozov, izvoza ter za določitev novih kreditov za razvoj Juga. Sindikalisti, je dejal Vanni, so povedali La Malfi, da mu bodo odgovorili do petka. Zato je sindikalna federacija sklenila, da bodo na jutrišnji seji tajništva sestavili pripombe in dali svoje predloge k vladnemu zasilnemu načrtu.

Tajnik CGIL Lama je časnikarjem potrdil, da bo tajništvo federacije jutri ocenilo vsebino pogovora z La Malfo in sestavilo dokument, ki ga bodo nato poslali vladi.

Lama je nadalje povedal časnikarjem, da niso govorili o fiskalizaciji socialnih dajatev, da pa so obširno razpravljali o ukrepu, ki določa denar za mala in srednja podjetja. Zvezni tajnik CGIL Boni je izjavil, da vlada je dala nekaj denarja na razpolago in da bodo tudi o tem jutri razpravljali na seji tajništva. O zasilnem vladnem gospodarskem načrtu je bil govor tudi danes dopoldne v palači Chigi na sestanku, ki ga je sklical predsednik vlade Moro. Sestanka so se udeležili vsi gospodarski in finančni ministri. Na njem so govorili o načrtu za pospešitev gospodarstva. La Malfa in Colombo pa sta obrazložila nekatere ukrepe, ki so bili že sestavljeni. Ti ukrepi se nanašajo na pospešitev gradnje bolnišnic, cest, okrepitev kmetijstva ter na nekatera javna dela na Jugu, na kredite za mala in srednja podjetja, na načrt o gradnji sedrskih električnih central in na povezavo teh del med državnim in deželnim načrtovanjem. Šlo je za vprašanja, o katerih je La Malfa govoril s sindikati.

Predsednik vlade Moro je imel danes tudi sestanke s posameznimi voditelji KD. Tako se je dlje časa pogovarjal z zunanjim ministrom Rumorjem, ki mu je poročal o nedavnih zasedanjih ministrskih svetov v Bruslju, z ministrom za industrijo Donat Cattinom in s predsednikom poslanske skupine KD Piccolijem.

Tudi v Markah deželna uprava v rokah levice?

ANCONA, 23. — Na današnji prvi seji deželnega sveta Mark je prišlo do precejšnjega presenečenja. Za predsednika deželnega sveta je bil izvoljen komunist Renato Bastianelli, ki je tudi deželni tajnik KPI. V Markah imajo komunisti, socialisti in PDUP 20 od 40 deželnih svetovalcev. Leva sredina pa razpolaga s 23 svetovalci. Socialisti v Markah so se torej odločili za sodelovanje s komunisti, čeprav nimajo skupaj obsolutne večine v deželnem svetu. Zato je novi predsednik deželnega sveta dobil 20 glasov. Ostalih 20 svetovalcev pa je razdeljenih na razne stranke, med katerimi je tudi en misovec. Zaradi tega se demokristjani, socialdemokrati in republikanci nočejo z njim povezovati. To je torej omogočilo, da je prišlo do izvolitve predsednika deželnega sveta z glasovi levice že v šesti deželi.

V Genovi pa je bil za predsednika deželnega odbora izvoljen komunist Angelo Carossino. V tej deželi imajo komunisti in socialisti večino svetovalcev in so zato sestavili svoj deželni odbor.

EGIPTOVSKI KORAK, KI PRISPEVA K POPUŠČANJU NAPETOSTI NA BLIŽNJEM VZHODU

Predsednik Sadat privolil v podaljšanje mandata mirovnim silam OZN na Sinaju

Kongres arabske socialistične zveze v Kairu sklenil predlagati Anvara Sadata za drugo predsedniško dobo - Kurt Waldheim pride v Egipt - Izraelski vdor na libanonsko ozemlje

KAIRO, 23. — Egiptovski zunanji minister Ismail Fahmi je sporočil danes zvečer, da je predsednik Sadat sklenil podaljšati za tri mesece mandat mirovnim silam OZN na Sinaju. Fahmi je dejal, da je sklep predsednika Sadata, da prekliče prejšnjo egiptovsko odločitev, s katero so sporočili, da ne bodo obnovili mandata mirovnim silam, odgovor na poziv varnostnega sveta OZN. Egiptovski sklep so soglasno sprejeli v okviru egiptovskega sveta za državno varnost.

Fahmi je govoril na kairski univerzi, kjer so bili prisotni tudi drugi visoki vladni funkcionarji, med katerimi je bil tudi ministrski predsednik Salem. V nadaljevanju svojega posega, je Fahmi izjavil, da pomeni sklep predsednika Sadata nadaljnji korak k miru in da bo Egipt ponovno proučil svoje stališče v zvezi z načinom, kako obravnavati krizo na Bližnjem vzhodu. Fahmi je rekel, da so vsi člani egiptovskega sveta za državno varnost svetovali predsedniku Sadatu, naj se odzove pozivu svetovne organizacije. Ko je sporočil Sadatov sklep, je egiptovski zunanji minister dejal, da po njegovem mnenju poziv varnostnega sveta OZN temelji na istih načelih, ki jih Egipt spoštuje in jih skuša izvajati, da bi dosegli mir ter zavrnilj vsak poskus zamrznitve sedanjega položaja. Šef egiptovske diplomacije je dodal, da je pobuda kairske vlade, s katero so sklenili, da ne bodo obnovili mandata mirovnim silam OZN, osredotočila pozornost svetovne javnosti na resnost položaja na Bližnjem vzhodu ter je postavila zainteresirane strani pred njihove odgovornosti. Reakcija je bila pozitivna in Egipt upa, je dodal Fahmi, da se bo položaj razvil v smeri, ki bo omogočila Kairu, da dobi nazaj svojo zemljo in svoja naravna bogastva. Ob koncu je egiptovski zunanji minister sporočil, da bo generalni tajnik OZN Kurt Waldheim prispel v petek v Kairo, kjer bo imel vrsto pogovorov z egiptovskimi voditelji.

Vest o novem egiptovskem sklepu so v Izraelu sprejeli z zadovoljstvom. Prav v trenutku, ko je egiptovski minister Fahmi govoril o sklepu egiptovske vlade, je v Jerузalemu minister za trgovino Haim Bar-Lev izjavil, da je po njegovem mnenju Egipt načelno sprejel zadnje izraelske predloge za nov začasen sporazum.

V svojem govoru pred kongresom arabske socialistične zveze je predsednik Sadat danes v odgovor na vprašanja delegatov izjavil, da bo Egipt nadaljeval na poti pogajanj s posredovanjem Združenih držav. Dodal je, da se bo kairska vlada udeležila mirovne konference v Ženevi, da bi razpravljala o celotnem bližnjevzhodnem vprašanju, prisotna pa bo tudi na zasedanju OZN in varnostnega sveta. Sadat pa je podčrtal, da se Egipt z Izraelom ne bo neposredno pogajal. Ko je govoril o zadržanju drugih arabskih držav, je egiptovski predsednik poudaril, da je ena najznačilnejših posledic zadnje arabsko-izraelske vojne bila enotnost arabskih držav. Sadat je polemiziral z Libijo ter dejal, da je nekaj pred začetkom zadnje vojne zahteval od libijskega premiera Džaluda, ki je bil takrat v Egiptu, naj Libija prispeva k vojni s tem, da skrbi za nadomestne dele za egiptovske «mirage», da dovoli izkoriščanje pristanišča v Tobruku za izkrcanje potrebnega materiala ter da dobavlja Egiptu petrolej za časa vojne. Nobena od teh zahtev ni bila izpolnjena. Še več Saudska Arabija je kupila za nas nadomestne dele za «mirage», libijska vlada pa jih je obdržala zase, je dejal Sadat.

Na današnjem zasedanju je Anvar El Sadat praktično sprejel predlog delegatov kongresa arabske socialistične zveze za nov predsedniški mandat. V odgovor prvemu tajniku arabske socialistične zveze Mahgubu je egiptovski predsednik izjavil, da nikakor ni bil pripravljen na ta predlog, da pa je pripravljen žrtvovati vse za arabsko stvar in za Egipt. Pred tem je tajnik Mahgub prebral delegatom resolucijo, v kateri je rečeno, da je vsedržavni kongres sklenil določiti predsednika Sadata za še eno predsedniško dobo.

Predsednik Sadat bo, kot poročajo iz Kaira, v petek imel še en poseg na kongresu socialistične zveze. V krogih OZN menijo, da bo takrat Sadat sporočil, kakšno je stališče Egipta do zadnjih izraelskih predlogov za ponovno razmejitev sil na Bližnjem vzhodu.

Predsednik Sadat

Danes ponoči je izraelska vojaška patrulja spet vdrla na libanonsko ozemlje, ter se spopadla s palestinskimi gverilci. Po poročilih iz Tel Aviva kaže, da je bilo sedem izraelskih vojakov ranjenih. Do spopada je prišlo nekaj pred zoro, pri libanonski vasi Kfar Kela, takoj pri izraelsko-libanonski meji. Izraelci so razstrelili hiše, iz katerih so nanje streljali. Libanonska verzija je nekoliko drugačna in govori o večjem številu izraelskih žrtev. Kaže, da so jeruzalemski vojaki naleteli v vasi na močan odpor, ki jih je prisilil k umiku.

RIM, 23. — S poročilom, ki ga bo imel De Martino, se bo jutri popoldne začelo zasedanje centralnega komiteja PSI. De Martino bo govoril o notranji politiki zlasti v zvezi z volitvami 15. junija in nakazal strategijo stranke do prihodnjega kongresa predvsem glede vprašanja sestave deželnih in krajevnih odborov. Tajnik socialistične stranke bo ob tej priložnosti ocenil tudi položaj po zamenjavi tajnika krščanske demokracije, se pravi položaj v krščanski demokraciji, ki pa še zdaleč ni bil razčiščen. Poleg tega bo centralni komite PSI na predlog tajnika De Martina določil dan vsedržavnega kongresa stranke.

Poslanci KPI za znižanje telefonskih tarif

RIM, 23. — Skupina komunističnih poslancev je danes predložila zbornici resolucijo, v kateri zahteva od vlade, da začasno odloži plačevanje telefonskih tarif, da pride do dogovora o preureditvi tarif, se pravi o znižanju, ki ga zahtevajo naročniki. Kot je znano, so z zadnjim tromesečjem izredno povišali telefonske tarife, tako da nekateri naročniki, zlasti tisti, ki manj uporabljajo telefon, plačajo sedaj od štiri do petkrat več kot poprej. To dejstvo je sprožilo velik odpor in v skoraj vseh italijanskih velikih mestih so nastali odbori «za zaščito telefonskih naročnikov». Na tisoče naročnikov pa še ni poravnalo računa, ali pa so ga poravnali v višini iz prejšnjega trimesečja. V svoji resoluciji komunisti dajejo tudi nekatere predloge za znižanje tarif.

RIM, 23. — Poslanska skupina KPI je predložila danes v zbornici zakonski predlog o razpustitvi blagajne za Jug in o ureditvi vprašanja izrednih posegov na Jugu. Zakonski predlog stremi po načrtovani podpori Jugu na osnovi «deželnih in državnih razvojnih načrtov».

MOSKVA, 23. — Gospodarska delegacija egiptovska vlade je prispela sinoči v Moskvo. Sovjetska tiskovna agencija TASS poroča, da jo vodi minister za finance Abu Ismail, ki bo imel med svojim obiskom pogovore o gospodarskih in trgovinskih odnosih med Egiptom in Sovjetsko zvezo.

Zbiranje podpisov za ukinitev fašističnih zakonov o tisku

RIM, 23. — Vsedržavna časnikarska zveza in vsedržavni svet časnikarske zbornice sporočata, da se uspešno nadaljuje podpisovanje poziva, ki ga je naslovila na italijansko javnost časnikarska zveza, za ukinitev in spremembo kazenskih norm, ki jih je vnesel fašistični režim in ki so še vedno v veljavi ter omejujejo svobodo tiska in izražanja. Sporočata, da so se temu pozivu pridružile delavske in delodajalske organizacije, tovarniški odbori, občinske, pokrajinske in deželne uprave, enotni protifašistični odbori, sekcije strank ter kulturne in rekreacijske organizacije. Do sedaj, pravita časnikarski organizaciji, je bilo nabranih že na tisoče podpisov. Poleg tega so v teku nove pobude časnikarske zveze in časnikarske zbornice za spremembo kazenskih zakonov o tisku. Obe organizaciji bosta sestavili študijo o tem važnem vprašanju, ki bo poslana predsednikom parlamentarnih skupin ustavnega loka, ki so že izjavili, da bodo predložili parlamentu skupek predlogov za spremembo obstoječih zakonskih pravil o tisku.

Podpise za odpravo fašističnih zakonov o tisku zbiramo tudi v našem uredništvu.

Prva seja repentabrskega občinskega sveta

Sinoči je repentabrski občinski svet na osnovi sporazuma med socialisti in komunisti izvolil za župana socialista dr. Pavla Coljo, za podžupana pa komunistko Sonjo Baiss por. Marucelli. Predstavnik Slovenske skupnosti Karel Guštin pa je govoril o konstruktivni opoziciji.

DANES

Vsedržavni svet KD bo danes nadaljeval zasedanje z izvolitvijo novega tajnika stranke. Po izglasovanju nezaupnice Fanfaniju, še ni bilo uradno sporočeno ime kandidata. Do pred nekaj dnevi je bil edini kandidat za novega tajnika Piccoli. Zdi pa se, da je v zadnjih dneh zgubil precej podpore. Sinoči je leva stuja «base» sklenila, da ne bo podprla Piccolijeve kandidature. Včeraj so že krožile govorice, da nameravajo kandidirati za novega tajnika Rumorja, sedanjega zunanjega ministra.

V palači Chigi je bil včeraj sestanek med podpredsednikom vlade La Malfo in voditelji sindikalne federacije. La Malfa je sindikalistom obrazložil vsebino zasilnega načrta, ki ga vlada pripravlja za rešitev nekaterih gospodarskih vprašanj. Gre predvsem za pospešitev gradbeništva, za načrt o energiji, za okrepitev kmetijstva, javnih prevozov in izvoza, ter za določitev kreditov za razvoj Juga. Govorili so tudi o denarju, ki ga ima vlada na razpolago za pomoč malim in srednjim podjetjem.

Poziv varnostnega sveta OZN je obrodil zaželene sadove: predsednik Sadat je namreč sporočil, da bo privolil v obnovitev mandata mirovnim silam OZN na Sinaju, ki zapade prav danes. Egiptovska odločitev bistveno prispeva k popuščanju napetosti na Bližnjem vzhodu ter pomeni odločen korak k ponovnemu sporazumu na Sinaju, kjer bi moralo kaj kmalu priti do ponovne razmejitve sil med egiptovskimi in izraelskimi oboroženimi silami. Kongres arabske socialistične zveze je predlagal Sadata za še eno predsedniško dobo, čeprav se njegov mandat izteče komaj prihodnje leto.

Naloga predsednika portugalskega ministrskega sveta postaja čodalje bolj težavna. Nobenega znamenja ni, da bi kmalu rešil vladno krizo, vedno bolj vztrajni pa so glasovi, ki govorijo o možnosti, da bi svojo kandidaturo za premiera postavil sedanji zunanji minister Melo Antunes, ki ga baje podpirajo socialisti. Položaj je vsekakor izredno zapleten, tako da bo treba čakati sklepe sveta revolucije, ki bi se moral sestati v kratkem.

MRZLIČNE PRIPRAVE V HELSINKIH

Še teden dni do zaključne faze konference o varnosti

V Helsinkih bo, poleg delegatov, prisotnih 1300 časnikarjev

HELSINKI, 23. — Štirinajst držav je že uradno potrdilo svojo udeležbo na zaključni fazi konference o varnosti in sodelovanju v Evropi. Gre za ZDA, SZ, Veliko Britanijo, Zahodno Nemčijo, Liechtenstein, Turčijo, Poljsko, Nizozemsko, Španijo, Islandijo, Kanado, Luksemburg, San Marino in Švico. Večina teh držav je tudi že sporočila sestavo svojih predstavništev.

Jugoslovansko delegacijo bo vodil predsednik Tito, na čelu ameriške pa bo Gerald Ford, prisoten bo tudi državni tajnik Kissinger. Sovjetsko delegacijo bo vodil generalni tajnik KP SZ Leonid Brežnjev. V sovjetskem predstavništvu bo tudi zunanji minister Andrej Gromiko.

Zaključna faza konference o varnosti in sodelovanju v Evropi se bo začela v sredo, 30. julija, ko bo finski predsednik Urho Kekkonen imel uvodni govor. Na otvoritveni slovesnosti bo spregovoril tudi generalni tajnik OZN Kurt Waldheim. Drugi dan, v četrtek, 31. julija, bo predsedstvo konference zjutraj prevzela Jugoslavija, popoldne pa bo vrsta na Italiji. Zaključna slovesnost, med katero bodo podpisali sklepne dokumente konference, bo v petek pozno popoldne, ko bo konferenci predsedovala Finska.

Prireditelji predvidevajo, da bo poleg članov delegacij prisotnih 1300 časnikarjev, ki bodo sledili poteku konference. V Helsinkih so vsi hoteli zasedeni, tako da je morebitnemu turistu popolnoma nemogoče najti posteljo v tednu, ko bo zaključna faza konference.

Parlamentarci gredo na poletne počitnice

RIM, 23. — Z današnjo sejo je poslanska zbornica zaključila zasedanje letošnjega prvega polletja in poslanci gredo na poletne počitnice. Zbornica se bo ponovno sestala 23. septembra, medtem ko bodo njene komisije začele delovati že 9. avgusta.

Senat bo imel jutri zadnjo sejo pred poletnimi počitnicami. Njegove komisije bodo nadaljevale z delom še ves prihodnji teden. Načelniki skupin so sklenili, da se bodo ponovno sestali 23. septembra. Danes je senat potrdil vladni zakonski odlok, ki podaljšuje zamrznitev stanarin do 30. junija prihodnjega leta. Zakonski odlok je sedaj polnoveljaven, ker ga je poslanska zbornica že potrdila.

NA PRVI SEJI TRŽAŠKEGA POKRAJINSKEGA SVETA

SLOVENSKI POKRAJINSKI SVETOVALCI BODO DANES GOVORILI V SLOVENŠČINI

Osnovne značilnosti političnega sporazuma o zunanji podpori enobarvnemu demokristjanskemu odboru - Stališče in zahteve Slovenske skupnosti - Ozadje tajništva PSI v troje

Danes bo seja tržaškega pokrajinskega sveta, ki ima na dnevnem redu izvolitev predsednika in pokrajinskega odbora. Po dolgih in precej zapletenih pogajanjih je bil v torek parafiran okvirni sporazum, ki predvideva podporo enobarvnemu demokristjanskemu odboru od zunaj. Sporazum so že v torek parafirale PSI, PSDI in PRI, medtem ko je imela Slovenska skupnost še dvostranske razgovore s KD in je včeraj opoldne sklenila, da bo postavila vrsto zahtev, od izpolnitve katerih bo danes odvisen njen glas v pokrajinskem svetu.

V bistvu gre torej za vprašanja programa, saj so vse skupine ustavnega loka v pokrajinskem svetu soglasne, da se ne sme dopustiti komisarska uprava in da je treba torej izvoliti predsednika ter enobarvni odbor. Ni v razpravi niti imenovanje dosedanjega predsednika Zanettija na to mesto, saj uživa splošen ugled.

Prav tako so prvi vtisi okrog programa ugodni, pa čeprav uradno še ni znan v vseh podrobnostih. Program temelji na dosedanjem delu pokrajinske uprave in dosežkih glede psihiatričnega zdravstva, za kar se vse skupine povsem strinjajo in podpirajo metodo prof. Basaglie. Nekoliko bolj sporno pa je drugo vprašanje, ki se nanaša na gradnjo avtoporta in o katerem se je prvotno govorilo samo z vidika nujnosti tega javnega dela za razvoj tržaške pristaniške dejavnosti «po Suezu». Kasneje pa so se upoštevali tudi interesi domačega slovenskega prebivalstva in je bila vključena klavzula, ki govori o usklajevanju teh interesov z občino, ker pomeni z občinsko upravo Repentabor, katere župan je od včeraj predsednik Kraške gorske skupnosti dr. Pavel Colja. Tu gre za vrsto zelo konkretnih zahtev v korist občine, za dvojezično poslovanje ustanove, zastopstvo občine v upravnem svetu, zaposlovanje domačinov in podobno.

Drugo zelo važno vprašanje se nanaša na nadaljevanje mednarodne konference o manjšinah. Po bučnem uspehu konference je prišlo do nenadnega zatišja po znani Morovi brzojavki o «oprezni previdnosti». Socialisti so sedaj odločno zahtevali, da se preneha z nesmisleno opreznostjo in da se z dobro pričetim in zanimivim delom nadaljuje.

Prav s tem pa je povezano tudi eno izmed ključnih vprašanj, ki je izredno važno za vse Slovence in ki je postalo tudi preizkusni kamen za celotno socialistično svetovalsko skupino. Ni namreč dvomov, da bodo predstavniki vseh treh skupin, v katerih so zastopani Slovenci in torej Volk za PSI, Iskra za KPI in Brezigar za Slovensko skupnost na današnji seji govorili slovensko. V primeru svetovalca Volka gre tokrat za načelnika socialistične skupine in ta zahteva ni niti osebna niti politična obramba, saj je tajništvo PSI že pred tednom dni pismeno obvestilo vse druge stranke, da bo njen predstavnik na prvi seji pokrajinskega sveta govoril tudi v svojem materinem jeziku.

S tem pa se pričenja tudi v praksi izvajati načelo rabe slovenščine v pokrajinskem svetu, pa čeprav tokrat še brez uradnega tolmača, za kar pa ni treba nič drugega, kot da se spremeni en člen pokrajinskega pravilnika, kar je menda tudi predvideno v sporazumu in kar naj bi se zgodilo že na eni izmed prvih sej jesenskega zasedanja pokrajinskega sveta. Na vsak način pa ni potrebno nobeno potovanje v Rim, noben odgovor rimske vlade in je povsem dovolj dobra politična volja krajevnih krogov.

Položaj socialistov je tesno povezan s položajem komunistične svetovalske skupine, saj se v praksi izvaja dosledno sodelovanje obeh marksističnih delavskih strank. Zato je tudi včeraj pišlo do posveta med KPI in PSI o programu pokrajinske uprave, katerega je PSI avtonomno podpisala in sprejela. Vendar je tako ustvarjeno trdno sodelovanje, ki temelji na soglasnem pristanku na načela, ki so bila navedena, v resoluciji, ki jo je svetovalska skupina KPI predložila preteklí teden v tržaškem občinskem svetu.

Ta vprašanja pa so tesno povezana z notranjimi odnosi v PSI, ki so se v zadnjih dneh nekoliko spremenili in razjasnili. Za boljše razumevanje je potreben opis dejanskega stanja. Po zadnjem kongresu, ki je bil pred dvema letoma, je za las prevladala struja «presenza» (vsedržavni voditelj Mancini, krajevni Giuricin), ki je vse do pred nekaj meseci skupaj z levico (vsedržavni voditelj Lombardi, krajevni Ghersi) vodila tržaško federacijo PSI, medtem ko je bila struja «riscossa» (vsedržavni voditelj tajnik stranke De Martino, krajevni Pittoni) v opoziciji. Pred nekaj meseci se je — tudi v zvezi s polemikami okrog rabe slovenščine v izvoljenih svetih — ta večina razbila in ustvarjeno je bilo enotno vodstvo vseh štirih struj, ki je bilo potrjeno pred tednom dni. Vendar se je tudi to enotno vodstvo ponovno razbilo in to prav okrog glasovanja o komunistični resoluciji. Okrog 3. ure ponoči je namreč pretekli torek tajnik tržaške federacije KPI Rossetti predlagal, da se o resoluciji KPI ločeno glasuje in da se s tem omogoči socialistom, da glasujejo za načelna vprašanja (in med njimi je tudi globalna zaščita Slovencev), da pa glasujejo proti nezaupnici občinskemu odboru, ker sedaj nihče ne želi krize. Predstavnik struje «presenza» Kervin pa je v soglasju s podžupanom Giuricinom in proti pismenemu navodilu predsednikov ostalih treh struj dosegel, da so socialisti komunistično resolucijo zavrnili v celoti in torej tudi načelne ter za

(Nadaljevanje na 6. strani)

DRUGE VESTI NA ŠESTI STRANI

VČERAJ V LJUDSKEM DOMU V UL. MADONNINA

Pretres številnih urbanističnih problemov na javnem shodu KPI

Arhitekt Costa o pomenu udeležbe najširših družbenih sil pri reševanju perečih vprašanj

Številni in zapleteni urbanistični problemi Trsta ter njegove okolice so bili včeraj v Ljudskem domu v Ul. Madonnina predmet poglobljene razprave, ki jo je vodil predsednik šentjakobske rajonske konzulte Vascotto in na kateri je imel glavno poročilo občinski svetovalec KPI in strokovnjak za urbanistične probleme arh. Costa. Shoda, ki ga je priredila sekcija za krajevne uprave tržaške federacije KPI, so se udeležili občinski in rajonski svetovalci KPI, obenem pa so bili prisotni tudi nekateri rajonski svetovalci drugih strank ter drugi, ki pobliže spremljajo urbanistične probleme.

Costa je podčrtal pomen in vlogo najširše udeležbe občanov pri reševanju javnih vprašanj, kot so tudi urbanistična vprašanja. Ljudskim množicam pa je treba najprej dati možnost, da se pobliže seznanijo s problemi in da na podlagi pridobljenega znanja lahko učinkovito nadzorujejo delo upravnih organov ter pri tem delu tudi posredno pomagajo s predlogi in kritikami, da skratka soodločajo o svoji usodi. Pri tem je posebej omenil vlogo konzult, ki so prve poklicane k soodločanju. Tudi zanje pa velja ugotovitev, da se njihovo poslovanje lahko birokratizira, če ne bodo znale pravilno in na podlagi poznavanja bistva problemov vrednotiti problemov in se zanje zavzemati.

Arhitekt Costa je nato analiziral obstoječi regulacijski načrt, ki je bil sestavljen in sprejet po italijanskem urbanističnem modelu petdesetih let in je bil kot tak predvsem v funkciji parazitarnih slojev in špekulacije. Ob takem načrtu ne more biti doslednega in učinkovitega načrtovanja niti na drugih področjih družbeno - gospodarske stvarnosti. Pri tem je omenil škodljivo naftno politiko ter razne druge probleme.

Podrobneje je nato obravnaval problem zgodovinskega mestnega središča, kjer so v teku špekulativni procesi, ter problem Krasa, kjer prebivalstvo že dolgo čaka na podrobne razvojne načrte. KPI zahteva, da uprava upošteva pri reševanju tega vprašanja predvsem slovensko prebivalstvo in njegov skladen družbeni, gospodarski in kulturni razvoj, in da preneha z dosedanjo restriktivno politiko. Za reševanje vseh teh problemov Costa predlaga najširšo razpravo o perspektivah tržaškega gospodarstva z udeležbo vseh demokratičnih sil. Pri vsem tem pa morajo glavno vlogo odigrati ravno konzulte, ki so poklicane da pobliže in budno spremljajo dogajanje ter izdelujejo predloge. Costovemu posegu je sledila daljša razprava, v katero je poseglo več rajonskih svetovalcev, ki so s svojimi izkušnjami in nekaterimi predlogi pripomogli k uspehu shoda.

Župan na Katinari

Na vabilo predsednika svetoivanske konzulte Opelta je župan Spaccini včeraj obiskal Katinaro in se zadržal v razgovoru z zainteresiranimi prebivalci, katerih hiše so ogrožene zaradi predvidene gradnje ceste proti bolnišnici in zaradi načrtov za razširitev šole. V obeh primerih gre za sedaj samo za splošne načrte in ni bilo še nič določenega sklenjeno. Župan je ponovil svojo zavzetost za pozitivno rešitev obeh primerov, tako da bodo ohranjene hiše domačih prebivalcev.

IZVOLITEV NOVEGA ŽUPANA IN ODBORA REPENTABRSKE OBČINE

Tovorno postajališče pri Fernetičih ne sme delovati v škodo domačinom

Župan dr. Pavel Colja (PSI), podžupan Sonja Baiss (KPI) Konstruktivna opozicija svetovalcev Slovenske skupnosti

Sinoči se je sestal novoizvoljeni občinski svet repentabrske občine, ki je zaupal županovanje socialističnemu predstavniku dr. Pavlu Colji, medtem ko je bila za podžupana izvoljena članica KPI Sonja Baiss por. Marucelli. Na odborniška mesta so bili imenovani Zoran Kutin, Dominik Bizjak in Karel Križman. Kot je razvidno, sestavljajo novo upravo socialistični in komunistični zastopniki, ki so bili izvoljeni na upravnih volitvah na enotni napredni listi.

Seji občinskega odbora je predsedoval Pavel Colja, ki je na volitvah zbral največ preferenčnih glasov. Po preučitvi pogojev izvoljivosti občinskih svetovalcev, je prevzel besedo bivši repentabrski župan Mihael Guštin, ki je izrazil željo, da bi bil še naprej koristen doprinos vseh izvoljenih predstavnikov in da bi s smotrnim delovanjem zadostili potrebam občine in javnega življenja. Uprava se bo morala ubadati s socialnimi, gospodarskimi in narodnostnimi problemi, pri tem pa lahko računa na konkretno sodelovanje svetovalske skupine Slovenske skupnosti. Na koncu svojega posega se je Guštin zahvalil vsem bivšim svetovalcem za nesebično delo v korist občine, novi upravi in svetovalcem pa je voščil uspešno in plodno delovanje.

Sledile so volitve. Za župana je bil izvoljen Pavel Colja, ki je prejel 12 glasov, opozicijska skupina pa je oddala bele glasovnice. Za podžupana je bila izvoljena Sonja Baiss por. Marucelli, ki je prav tako prejela 12 glasov in tri bele glasovnice. Efektivni odbornik bo Zoran Kutin, ki je prejel 12 glasov, medtem ko bosta nadomestna odbornika Dominik Bizjak in Karel Križman, ki sta prejela po 12 glasov, Silvester Škabar je dobil en glas, dve glasovnici pa sta bili beli.

Zatem je imel daljši nagovor župan Colja, ki se je najprej zahvalil za zaupanje vsem vaščanom obeh narodnosti, ki so s svojim glasom levičarskim silam prispevali k važni prelomnici, tako v domačem merilu kot v celotni italijanski družbi. Kar zadeva repentabrsko občino je Colja z zadovoljstvom podčrtal, da so na napredni listi nastopili komunisti, socialisti in neodvisni levičarji, ki so skupno izdelali širok program in skupni nastop na podlagi avtonomije obeh strank. Nova uprava izraža svojo odprtost do vseh družbenih in političnih sil in pričakuje od svetovalske skupine SS konstruktivno in odprto sodelovanje, ki mora sloneti na načelih antifašizma in bratstva z večinskim narodom. V tem kontekstu bo zadobilo prvenstveno važnost občasno javno posvetovanje s prebivalstvom, predvsem ko se bo odločalo o važnejših vprašanjih.

Med drugim je Colja tudi podčrtal, da se bo uprava uprla slehernemu poskusu nasilnega spreminjanja narodnostne sestave v občini in da se bo zavzela, da bi vsi občani dobili pravico do zdravstvene oskrbe, za kar naj se ustanovi konzorcij za združitev temeljnih zdravstvenih varstev. Eden izmed najbolj perečih problemov je tovorno postajališče pri Fernetičih, ki je sicer objekt velikega gospodarskega pomena, vendar ne sme delovati v škodo domačemu prebivalstvu. Pristojnim oblastem je treba jasno prikazati interese domačinov brez vsakega slepomišenja. Na koncu je župan zaključil z željo, da bo s skupnim sodelovanjem delovanje res plodno in enotno, s čimer bo zajamčen vsesplošen napredek in se bo ohranila narodnostna sestava občine.

Zatem je spregovoril predstavnik SS Karel Guštin, ki je izrazil željo, da bi bilo sodelovanje sporazumno in da bi tudi nova uprava pozitivno reševala vse probleme. Posebej je Guštin poudaril vprašanje avtoporta, da se pomaga predvsem domačinom in da se dosežejo protiusluge v obliki vodne in plinske napeljave, upepeljevalnika in predvsem, da se nakažejo občini sredstva za prepotreben športni in kulturni center.

Na koncu je župan Colja, kar se tovornega postajališča na Fernetičih tiče, še enkrat podčrtal stališče uprave, da se zaščitijo interesi domačinov. Prav zato je bil izvoljen odbornik od Fernetičev, ki bo pozorno spremljal vsa dogajanja na kraju. Nobeno dovoljenje ne bo izdano na slepo in pred vsako odločitvijo glede avtoporta bo uprava še posebej iskala doprinos Slovenske skupnosti, ki predstavlja del prebivalstva repentabrske občine.

S PONEDELJKOVE SEJE GLAVNEGA ODBORA SGZ

Denarni zavodi so sestavni del našega manjšinskega življenja

Poročilo predsednika SGZ o zunanji trgovini in direktorja o organizacijskem delu združenja

V ponedeljek se je pri Slovenskem gospodarskem združenju sestal glavni odbor in nadaljeval z dnevnim redom, ki je bil predviden že na zadnji seji, ki je bila prekinjena zaradi pozne ure in na kateri so obravnavali malo trgovino, gostinstvo ter obrtništvo.

Najprej je prevzel besedo dr. Angelo Kukanja, načelnik sekcije za bančništvo. Poročilo je bilo izčrpno in poglobljeno ter je zajelo tako preteklost kot tudi sedajnost naših denarnih zavodov. Omenjene so bile glavne zgodovinske etape naših bank in njihova razvojna pot do današnjih dni. Podčrtane so bile težave, s katerimi so se morale soočati in ki v nekaterih primerih še obstajajo ter kakšni so bili dosedanji uspehi. Nakazane so bile tudi možne razvojne poti.

Poročilu je sledila diskusija, v katero so posegli skoraj vsi prisotni in ki je zabeležila tudi nekatere zaključke:

Denarni zavodi so sestavni del našega manjšinskega življenja in nudijo osnove za ves naš narodni razvoj. Problemi naših bank se morajo večkrat obravnavati in skušati je treba vsa odprta vprašanja reševati potom točne dalekosežne skupne politike. Slovensko gospodarsko združenje mora sensibilizirati svoje članstvo in tudi druge operaterje, da se poslužujejo v večji meri slovenskih denarnih zavodov. SGZ se bo moralo tudi zavzeti, da v večji meri sensibilizira pristojne deželne oblasti. Potrebno je tudi, da se vsi pripadniki naše skupnosti v večji meri zavzamejo za čim večji razmah naših denarnih zavodov, ker je to predpogoj tudi za naš kvalitetni gospodarski razvoj.

Na koncu diskusije so bili nadalje sprejeti sklepi za bodoči delovni program SGZ v zvezi z bančništvom.

Sledilo je poročilo o zunanji trgovini, ki ga je podal predsednik Stanko Bole. Predsednik SGZ je naglasil, da se ta stroka nahaja v dokaj težkem položaju ter da je potrebno sprejeti potrebne ukrepe, da se sedanje stanje izboljša. V tem smislu je SGZ do danes delovalo in bo nadaljevalo tudi v bodoče. V zadnjih mesecih je bila sekcija za zunanjo trgovino pobudnik cele vrste sestankov in srečanj tu in onstran meje na katerih je vedno skušala najti izhode iz nevzdržnega položaja zadnjih mesecev. Zadnje takoj srečanje je bil uradni obisk predsednika Gospodarske zbornice iz Ljubljane Andreja Verbiča, ki se je srečal tudi z velikim številom slovenskih operaterjev iz Trsta in Gorice. Ob priliki tega obiska so sprejeli tudi določene sklepe za nadaljnje sodelovanje v upanju, da bomo s skupnimi močmi le prebredli sedanje težave in dali spet elana tej panogi, ki je za naše manjšinsko gospodarstvo življenjskega pomena. Vodstvo združenja in posamezni člani so v tem času tudi zelo aktivno sodelovali na vseh nivojih in tako še enkrat dokazali veliko strokovnost in zavzetost organizacije do vseh problemov, ki zadevajo zunanjetrgovinsko izmenjavo. S tem delom bo potrebno nadaljevati in sklenjeno je bilo, da se takoj po poletnem premoru skliče sestanek vseh operaterjev za zunanjo trgovino ter da se ob tej priliki pregleda do sedaj izvršeno delo in določijo osnove za bodočnost. Te osnove morajo težiti k ublažitvi sedanje krize in postopni rešitvi vseh problemov.

Po tej obravnavi je podal poročilo o organizacijskem delovanju direktor SGZ Jurij Kufersin. Iz poročila je razvidno, da so uradi združenja v zadnjih mesecih opravili povsem pozitivno delo kljub raznim težavam, s katerimi so se morali soočati. Poleg uslužnega delovanja, je SGZ sprožilo še celo vrsto drugih pobud, med katerimi naj omenimo uspeh na obrtniških volitvah in pa začetek analize o stanju obrtništva. Z delom so začele tudi periferne posvetovalnice, ki trenutno delujejo enkrat tedensko v Boljuncu, Nabrežini in na Opčinah in ki so velikega pomena za bodoči razvoj dejavnosti naše gospodarske ustanove. Tudi s šolo je SGZ vzpostavilo tesnejše stike in je letos, poleg vsakoletnega nagrajevanja najboljšega maturanta na trgovskem tehničnem zavodu «Žiga Zois», posredovalo študijsko zaposlitev približno tridesetim dijakom tretjega in četrtega letnika tega zavoda.

Kar se tiče bodočnosti, bo moralo SGZ na tem področju nadaljevati po začeti poti in še bolj ojačiti svoje uslužne zmogljivosti, obenem pa bo moralo razvijati tudi svojo ekonomsko politično prisotnost tako v okviru naše manjšine kot tudi v splošnem gospodarskem življenju pokrajine in dežele.

Na koncu seje je tajnik SGZ Silvij Tavčar poročal o spremembah, ki bodo nastale v upravnem aparatu organizacije in so bili potrjeni koraki, ki jih je v tem smislu opravilo predsedstvo.

Z velikim nezadovoljstvom je bila končno sprejeta vest, da je dežela imenovala v pokrajinsko komisijo za obrtništvo samo enega predstavnika SGZ, zaradi česar bo treba čimprej sprejeti potrebne korake, da se tako stanje obsodi ter popravi v korist slovenskih obrtnikov.

K. J.

● **Danes bo ob 18.30** možen ogled z vodičem razstave umetnosti na lesu, ki je v muzeju Sartorio na Trgu Papa Giovanni XXIII 1.

Stavka kovinarjev in uslužbencev javnih lokalov

Danes bodo kovinarji ladjedelnic in tovarn, ki so povezane s to stroko, stavkali za obnovitev italijanskega ladjevja. Vsedržavno stavko je napovedal koordinacijski odbor kovinarjev te stroke, ki se je sestal v torek v Trstu.

Stavka bo trajala 3 ure in stavkajoči delavci se bodo zbrali ob 9. uri pred Lloydovim stolpom pri Arzenalu S. Marco, od koder bo krenil sprevod proti mestnemu središču.

V soboto pa bodo stavkali cel dan uslužbenci javnih lokalov, hotelov in penzionov. Zahtevajo obnovitev delovne pogodbe, za kar so izvedli že celo vrsto, žal neučinkovitih, stavk.

MED MANIFESTACIJO NA GOLDONIJEVEM TRGU

Polemike še pred pričetkom protimilitarističnega pohoda

Voditelj radikalcev Marco Pannella ožigosal izjave anarhistov

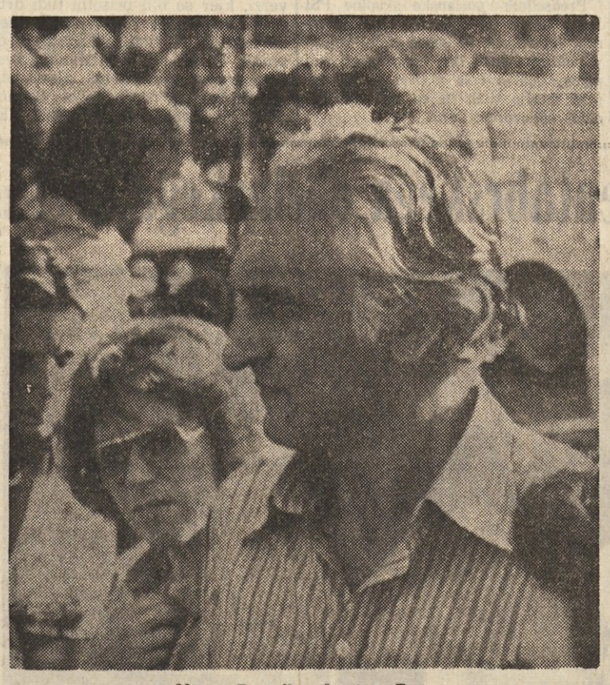

Marco Pannella včeraj v Trstu

Danes zjutraj se bo na Opčinah pričel osmi protimilitaristični pohod, ki bo krenil mimo vojašnic proti Proseku in Križu in nato Nabrežine v Tržič. Pohod se bo v naslednjih dneh nadaljeval in se bo prihodnji teden zaključil v Avianu

Sinoči so pobudniki pohoda — radikalci, anarhisti in razne protimilitaristične skupine — priredili na Goldonijevem trgu manifestacijo, na kateri so spregovorili številni zastopniki raznih pacifističnih struj. Med temi je bil najvidnejši Marco Pannella (na sliki), ki je že večkrat bil v zaporu zaradi svojih nastopov. Zadnji od teh je aretacija, ker je javno kadil hašiš, seveda iz protesta, da bi na tak način učinkoviteje zahteval obnovitev zastarelih zakonov. Pannella je ostro polemiziral z nekaterimi anarhističnimi govorniki, ki so v svojem protimilitarističnem zanosu ožigosali «vsako vojsko, tudi rdečo in partizansko».... Radikalni predstavnik je pobil tudi njihove teze proti sindikatu policije in vojske, saj je treba, je dejal, podpreti boj tistih, ki so si izbrali tak poklic, ker so bili primorani zaradi brezposelnosti. Med manifestacijo je prišlo tudi do besednih spopadov med raznimi strujami, vendar se je vse zaključilo pri besedah.

POJASNILO O ZEMLJEVIDU IN APETITIH

V uglednem milanskem dnevniku «Corriere della Sera» je neki Arnaldo Mauri iz Milana objavil 17. t.m. med pismi uredništvu kratek sestavek «Dvojezičnost in etnične meje», v katerem se zaganja proti zemljevidu z italijanskimi in slovenskimi krajevnimi imeni v Furlaniji, Julijski krajini in Benečiji, ki ga je lani pripravil Inštitut za geografijo univerze v Ljubljani. Njegovo pismo se glasi:

«Nedavno se mi je nudila priložnost, da sem si ogledal neki zemljevid, ki ga je izdal geografski inštitut v Ljubljani in ki odreka dvojezičnost Reki, Istri in coni B bivšega svobodnega ozemlja, medtem ko ima za dosledno dvojezično cono A in zgornjo Nadiško dolino na italijanskem ozemlju. S presenečenjem pa sem opazil, da dvojezičnost pokriva celo dober del dežele Furlanije - Julijske krajine, med katerim mesta Videm, Gorica, Tablja, Trbiž, Tarčent, Krmin, Tržič, Čedad in celo Oglej (vsa ta imena navaja pisec seveda v italijanščini, op. ur.). Opuščam vsak komentar o objektivnosti publikacije, ki je v nasprotju s samimi jugoslovanskimi oblastmi, ki so v Kopru ustanovile televizijsko postajo v italijanščini, vendar bi rad vedel, kje bi ti nenasitni slovenski prijatelji postavili etnično mejo med dvema narodoma: na Taljamentu ali bolj na zahodu?»

Na to šovinistično prenapeto pismo je odgovoril tako, kot je treba — umirjeno in znanstveno argumentirano — prof. Pavle Merkù, ki je tudi sam sodeloval kot izvedenec pri sestavljanju zemljevida. Njegov odgovor je «Corriere della Sera» objavil včeraj, 23. t.m. Glasi se:

«Dvojezični zemljevid, ki ga je izdal Inštitut za geografijo univerze v Ljubljani, o katerem piše čitatelj med «pismi uredništvu» 17. julija, ni politični inštrument in niti znak nenasitnosti, pač pa kulturni inštrument. Kakor se v italijanščini reče Mosca in ne Moskva, Parigi in ne Paris, Caporetto in ne Kobarid, tako se v slovenščini reče Rim in ne Roma, Oglej in ne Aquileia itd. To velja za vse jezike in ni vprašanje lakote. Zemljevid se nanaša na zahodno mejo Slovenije in zato ne upošteva Istre južno od Dragonje, ker ta reka loči slovensko od hrvaškega jezikovnega področja. Kako je ta zemljevid koristen, sem ugotovil pred kratkim na predavanju o slovenskih narečjih in folklori v Italiji, ki sem ga imel pri inštitutu za slavistiko na Friedrich - Alexander Universität v Erlangen - Nürnbergu (to je v Norimbergi, kajne?): gre za delovni inštrument, potreben zgodovinarjem in lingvistom. Vesel sem, da sem eden njegovih sodelavcev, kot sem tudi sodelavec furlanskega zgodovinsko-jezikovno - etnografskega atlasa (ASLEF), ki ga je izdala univerza v Padovi, kjer lahko najde čitatelj vse koristne informacije o slovenski manjšini v Italiji: jezikovne in zgodovinske informacije, ki nimajo nič skupnega z zahtevami in apetiti. Apetiti, katerih je bil mali slovenski narod v vsej svoji zgodovini vedno žrtev, ki pa jih nikoli ni imel do drugih.»

Upamo, da je Arnaldu Mauriju in njegovi radovednosti, kje so naše etnične meje, s tem pojasnilom zadoščeno.

Šolske vesti

Državni strokovni zavod za industrijo in obrt sporoča, da se je začelo vpisovanje za sekcije orodnih mehanikov, radijskih in televizijskih monterjev ter šivilj v tajništvu šole v Ul. Matteotti 12, tel. 765276. Tajništvo bo odprto vsak dan od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo drzavnega znanstvenega liceja «F. Prešeren» v Trstu, Ul. Guardiella 13-I, sporoča, da danes ob 12. uri zapade rok za vpis za šolsko leto 1975-1976. Prošnje sprejema tajništvo od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državnega trgovskega tehničnega zavoda s slovenskim učnim jezikom «Žiga Zois» — Trst, Vrdelska cesta 13/2 — sporoča, da je čas za vpis za šolsko leto 1975-76 še jutri, 25. julija. Prošnje sprejema tajništvo od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državnega učiteljišča «Anton Martin Slomšek» v Trstu, Ul. Caravaggio 4, sporoča, da danes, 24. julija zapade rok za vpis za šolsko leto 1975-76 na učiteljišče in priključeni tečaj za otroške vrtnarice. Prošnje sprejema tajništvo od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo državne srednje šole «Simon Gregorčič» v Dolini sporoča, da je čas za vpis za šolsko leto 1975-1976 še jutri, 25. julija. Prošnje sprejema tajništvo od 9. do 12. ure.

Včeraj - danes

Danes, ČETRTEK, 24. julija
KRISTINA

Sonce vzide ob 4.39 in zatone ob 19.44. — Dolžina dneva 15.05. — Luna vzide ob 20.00 in zatone ob 5.58.

Jutri, PETEK, 25. julija
JAKOB

VREME včeraj: Najvišja temperatura 28,3 stopinje, najnižja 22,1, ob 19. uri 26,5 stopinje, zračni pritisk 1011,2 mb rahlo pada, vlaga 53-odstotine, brezvetrje, nebo jasno, morje rahlo razgibano, temperatura morja 24,5 stopinje.

ROJSTVA IN SMRTI

Dne 23. julija 1975 se je v Trstu rodilo 7 otrok, umrlo je 13 oseb.

UMRLI SO: 66-letni Nicola Pentassuglia, 67-letni Guido Gridelli, 76-letna Mattea Kustic vd. Zanella, 67-letna Violetta Ciuffarin por. Sposito, 64-letna Maria Lekan por. Fabi, 78-letni Giambattista Pepe, 78-letna Veronica Rasol vd. Gerzan, 52-letni Vildi Guštin, 66-letna Emma Taucer vd. Zanutti, 53-letna Giorgina Marchesi por. Mattei, 69-letni Giuseppe Pregel, 78-letni Nicolò Di Liberto, 54-letni Anteo Dusi.

DNEVNA SLUŽBA LEKARN
(od 13. do 16. ure)

Alla Basilica, Ul. S. Giusto 1; Croce Verde, Ul. Settefontane 39; Alla Giustizia, Trg Libertà 6; Alla Testa d'Oro, Ul. Mazzini 43.

NOČNA SLUŽBA LEKARN
(od 19.30 do 8.30)

Al Lloyd, Ul. Orologio - Ul. Diaz 2; Alla Salute, Ul. Giulia 1; Picciola, Ul. Oriani 2; All'Annunziata, Trg Valmaura 11.

Slovenska prosvetna zveza in **Združenje pevskih zborov Primorske** pripravljata obisk mednarodnega tekmovanja pevskih zborov v Arezzu od 29. do 31. avgusta. Na razpolago je še nekaj mest, zato vabimo pevovodje in pevce včlanjenih zborov, da se oglasijo v pisarni SPZ vsak dan v jutranjih urah (tel. 31-119).

Mali oglasi

AUTOSALONE TRIESTE — CARLI VIRGILIO — 126 73, 127 74, 128 70-74, 1500 C 66, 124 coupè 5 m 68, 850 coupè 70, A 112 74, Citroen 1000 75, Fulvia coupè 67, 125 68, Opel 1000 tam. 70 in drugih 20 avtomobilov vseh vrst na ogled v Ul. Giulia 10 in Ul. Cologna 7.

Gledališča

ŠESTI FESTIVAL OPERETE V GLEDALIŠČU ROSSETTI

Drevi ob 21. uri je na sporedu «Grofica Marica», ki jo bo dirigiral Oskar Danon. «Grofico Marico» bodo ponovili v soboto, 26. julija, ob 21. uri in (zadnjič) v torek, 29. julija.

V nedeljo, 27. julija, bo ob 18. uri ponovitev operete «Dežela zvončkov».

GRAD SV. JUSTA. V soboto, 26 julija, ob 21.15 nastop ansambla «Coro alpino trentino» pod vodstvom prof. Camilla Dorigattija: najbolj znane in slikovite hribovske pesmi iz mirne in vojne dobe. Predvajanje barvnega dokumentarca o tako imenovani «Marcialonga». Enotna vstopina po 1.000 lir. Informacije in prodaja vstopnic pri osrednji blagajni v Pasaži Protti, tel. 37-372.

Kino

MIRAMARSKI PARK - LUČI IN ZVOKI - Predstavi: ob 21.30 «Maximilian of Mexico: an Emperor's tragedy» (v angleščini); ob 22.45 «Cesarski sen v Miramaru» (v italijanščini).

Ariston 21.30 «La ragazza di passaggio». Režija Da Campo. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Grattacielo 16.30 «Niente può essere lasciato al caso» C. Grodin, J. Mason, T. Howard, C. Bergen. Barvni film.

Excelsior 16.00 «Tracce di rossetto e di droga per un detectiv». Franco Nero in Florinda Bolkan. Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Nazionale Zaprto zaradi počitnic.

Fenice 16.00 «Hong Kong, lasciapassare per un massacro». Barvni film.

Eden 16.00 «Il Decameron». P. P. Pasolini. Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Ritz 16.30 «Il suo nome faceva tremare... Interpol in allarme». Barvni film. Lee Van Cliff.

Aurora 16.00 «Quella sporca ultima meta», barvni film.

Capitol 16.00 «Il portiere di notte», barvni film, prepovedan mladini pod 18 letom.

Cristallo 17.00 «L'uomo che non seppe tacere». Lino Ventura. Barvni film.

Impero 16.30 «Dieci secondi per fuggire» .Charles Bronson. Barvni film.

Filodrammatico 16.30 «Donna sposata cerca giovane superdotato». Barvni film. Prepovedano mladini pod 18. letom.

Moderno 16.30 «Godzilla contro i robot». Barvni film.

Ideale 16.30 «Lo chiamavano Mezzogiorno». Igrajo R. Crenna, S. Boyd, F. Granger, R. Schiaffino. Barvni film.

Vittorio Veneto 17.00 «Ben». Barvni film. Prepovedano mladini pod 14. letom.

Abbazia 16.30 «Una squillo per 4 svitati». J. Fonda in D. Sutherland. Barvni film.

Razna obvestila

Vodstvo TPPZ obvešča vse pevce in orkestraše, da se jutri, 25. julija, zanesljivo udeležijo pevske vaje in razgovora za bodoče nastope. Obveščamo, da bo 1. nastop v nedeljo, 27. julija, v Tržiču.

Izleti

Zveza partizanov z Opčin organizira izlet h koči na Čavnu v nedeljo, 27. julija. Vpisovanje v trgovini pohištva Renar - Proseška ulica 3. Vpisovanje je obvezno tudi za tiste, ki potujejo z lastnimi avtomobili.

SPDT priredi v nedeljo, 10. avgusta, avtobusni izlet na Kriško goro (1587 m) in Tolski vrh (1715 m); iz Tržiča 3 ure hoda. Za turiste ogled visokogorskega zdravilišča na Golniku. Vpisovanje do 6. avgusta v uradu ZSŠDI — Ul. Geppa 9, tel. 31-119.

Prispevki

Namesto cvetja na grob Josipa Štoke darujeta Olga in Stojan 5.000 lir za ŠD Kontovel.

✝

Sporočamo žalostno vest, da nas je za vedno zapustila

MARA FABČIČ

Pogreb bo danes, 24. julija, ob 18. uri iz hiše žalosti, Kontovel št. 202.

Žalujoči: mož Bernard, sestra Lojzka, nečakinje in nečaki.

Kontovel, Vipava, Gorica, Lozice, 24. julija 1975

✝

Dne 23. julija nas je za vedno zapustil naš dragi

VILDI GUŠTIN

Pogreb bo danes, 24. julija, ob 16.30 iz mrtvašnice glavne bolnišnice naravnost na repentabrsko pokopališče.

Žalujoči: brat Alojz, sestre Amalija, Slava in Marija ter drugo sorodstvo.

Repentabor, 24. julija 1975
(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3)

ZAHVALA

Vsem prijateljem in znancem, ki so z nami sočustvovali, ko nas je za vedno zapustil naš nepozabni

RUDOLF MILIČ

se iskreno zahvaljujemo. Posebna zahvala č.g. župniku, vsem darovalcem cvetja ter vsem, ki so na kakršenkoli način počastili njegov spomin.

Žalujoči svojci

Briščiki, 24. julija 1975
(Pogrebno podjetje, Ul. Zonta 3)

TORKOV SKUPNI SESTANEK NA PROSEKU

Kraški konzulti sta pričeli z izdelavo predlogov variante regulacijskega načrta

Odbornik za urbanistiko De Luca je obrazložil stanje in predloge glede raznih con v vaseh ter normativov

V torek zvečer sta se na skupnem zasedanju zbrali obe kraški konzulti, da pričneta z obsežnim in važnim delom pripravljanja predlogov za varianto regulacijskega načrta za sedem kraških vasi tržaške okolice. Skupno zasedanje obeh konzult sta sklicala odbornika za decentralizacijo Lonzar in za urbanistiko De Luca na osnovi obveze župana, da bodo v sodelovanju s konzultama izdelali predloge, ki jih bodo predali v razpravo na prvi jesenski seji tržaškega občinskega sveta.

Odbornik De Luca je v uvodu orisal celoten potek dogodkov, od 1969. leta in sprejetja tržaškega regulacijskega načrta, ki za kraške vasi predvideva zelo omejevalen normativ in ki določa podroben regulacijski načrt za Kras.

Sedaj razpolaga občina s študijo, ki sta jo izdelala arh. Kokorovec in Ruggeri in ki nudi točno radiografijo stanja kraških vasi, na osnovi katerega se lahko prične z delom, kar pomeni določitev perimetra zgodovinskega centra in ovejšega naselja. Logično je, da bodo zato možne tudi drugačne normative za posamezna področja.

Odbornik je tudi podčrtal, da so v ospredju interesi prebivalcev vasi, ki so neposredno prizadeti, da pa je treba ščititi tudi širše interese celotne skupnosti, da se ohranijo bistvene značilnosti Krasa in da se ne dopusti divjega naseljevanja, ki bi spremenilo podobo vasi in sestavo prebivalstva.

Arh. Sobelli je nato podrobneje orisal napotke deželne urbanistične komisije glede izvajanja tržaškega regulacijskega načrta in tudi osnovne značilnosti glede ohranitve značaja Krasa za vse vasi celotnega tržaškega področja z izjemo Opčin, Sesljana in Devina, ki so že tako nasičeni z novimi stavbami, da se je ohranilo le malo tipičnega. Zaradi tega so tudi določili, da je treba izdelati širši medobčinski načrt, če že ne načrt za celotni kraški komprenzorij.

Iz študije obeh arhitektov izhaja kompleten sestav kraških vasi, ki sestoje iz zgodovinskega središča, ki ga je treba ohraniti in zato bodo tukaj normative glede kubature in drugih značilnosti strožje, čeprav pa to ne pomeni, da se ne bo smelo ničesar podreti in zidati na novo. Naslednje področje obsega zgradbe, ki so bile dodane kasneje, ki pa so še vedno tipične za kraško vas in končno obstaja tudi zadnje področje, ki sta ga arhitekta označila kot «cona, ki jo je težavno označiti», kjer pa je zmes po večini povsem novih netipičnih stavb in kjer bi lahko bil normativ mnogo svobodnejši.

Do vseh teh zaključkov sta arhitekta prišla na osnovi podrobne analize dvanajstih kart, ki so bile izdelane za vsako vas in za vsako stavbo posebej. Med njimi gre za določitev arhitektonskih elementov (portali, kolone, stopnišča itd.), za točno vrisane strehe vseh stavb, za prikaz vrednot ambienta in pejsaža, za elemente, ki so okolju tuji, za zgradbe, ki so jih kasneje prizidali, za funkcije posameznih stavb (stanovanjska, hlev, kokošnjak itd.), za statično stanje, saj so nekatere stavbe v slabem stanju in jih bo treba podreti, za higiensko stanje (voda, vlaga, ogrevanje, sanitarije), za dinamiko naselja v letih 1820, 1860, 1900 in sedaj. Končno je zadnja karta vsota vseh z navedbo že omenjenih treh osnovnih con.

V zaključku je odbornik De Luca formuliral naloge rajonskih konzult in je dejal, da je prav, da se preveri točnost navedenih kart, saj gre za zelo obsežno delo in je vsaka stavba na kartah označena zelo podrobno

Bistveno pa je, da se na osnovi tega materiala določi perimetracijo v treh omenjenih, ali tudi drugačnih, stopnjah, morda nekoliko širšo v skladu s potrebami prebivalstva in naravnega razvoja. Na tej osnovi je treba tudi za posamezne cone izdelati predlog za normativ.

V razpravo je med drugimi svetovalci posegel Križmančič, ki je dejal, da je to vprašanje zelo resno. Kot primer je navedel Bazovico, ki ima sedaj okrog 800 prebivalcev. Okrog vasi se je že sklenil obroč novih hišic. Najhuje pa je za mlade ljudi, ki si ne morejo zgraditi domačije na lastni zemlji. Zelo važno pa je tudi, da ni mogoče graditi novih hlevov. Stari hlevi lahko sprejmejo do pet glav, po novem pa se lahko z moderno opremo ravna tudi do dvajset glav. Sena je dovolj, saj so pašniki komaj 30-odstotno izkoriščeni.

Na osnovi teh zaključkov, ki se povsem skladajo z ugotovitvami arhitektov, je Križmančič za Bazovico predlagal, da je treba najti rešitev v razširitvi perimetra vasi in v iskanju novega gradbenega zemljišča na področju jusarske zamlje, kar bo zadostovalo za daljši razvoj vasi v skladu z naravnim naraščanjem števila prebivalstva in potreb domačinov za gradnjo novih stanovanjskih hiš kot tudi za gradnjo, ali za urejevanje, pridobitniških dejavnosti.

Razpravo je zaključil predsednik konzulte za zahodni Kras Nait, ki je napovedal, da bosta o vseh teh vprašanjih delali složno obe konzulti, saj je treba izdelati usklajena stališča in predloge.

SKLEP JE BIL SPREJET NA SKUPNEM SESTANKU V TOREK

PSI, KPI, SS, PSDI in PRI zahtevajo sklicanje občinskega sveta v Gorici

Župan De Simone namerava sklicati občinski svet še pred koncem meseca
Predsednik pokrajine dr. Chientaroli sklical pokrajinski svet za 31. julij

Socialisti, komunisti, Slovenska skupnost, socialdemokrati in republikanci zahtevajo sklicanje občinskega sveta v Gorici. V torek zvečer so se zastopniki strank sestali na pobudo PSI. Socialisti so v vabilu vsem strankam ustavnega loka, torej tudi demokristjanom in liberalcem, poudarili, da lahko zakasnitev sklicanja občinskega sveta privede do hudih težav in da je zato potrebno, da novi občinski svet čimprej prične z rednim delom. Demokristjanov in liberalcev na sestanku ni bilo. Demokristjani so pismeno obvestili, da na sestanek ne pridejo. Pismo je podpisal njihov pokrajinski tajnik. Liberalci pa sploh niso odgovorili.

Na sestanku so vsi prisotni bili za to, da se še v juliju skliče novoizvoljeni občinski svet. To mora napraviti dosedanji župan. Na sestanku se je izvedelo, da je župan De Simone prejšnji dan na seji ožjega občinskega odbora povedal, da namerava s svoje strani sklicati občinski svet v juliju. Ugotovljena je bila istovetnost teženj. To so zastopniki PSI, KPI, SS, PSDI in PRI vzeli na znanje, kljub vsemu pa zahtevajo sklicanje sveta do 31. julija.

Zastopniki petih strank so bili tudi mnenja, da je konfrontacija programov posameznih strank koristna. Zato so sklenili da bodo na to konfrontacijo povabili še enkrat demokristjane in liberalce. Na teh sestankih bodo še pred sejo občinskega sveta primerjali točke programov.

Istočasno so z zadovoljstvom vzeli na znanje, da je istega dne, v torek, bila vložena zahteva po sklicanju pokrajinskega sveta. To zahtevo so pokrajinskemu predsedniku, kot smo že včeraj poročali, poslali komunistični svetovalci. Na torkovem sestanku prisotni zastopniki petih strank so izrazili s tem v zvezi zadovoljstvo in izrekli željo, da pride v pokrajinskem svetu do odkritega soočanja med zastopniki raznih strank. To posebno na področju gospodarskih vprašanj, ki zanimajo našo pokrajino.

Do tu tiskovno poročilo o torkovem sestanku petih demokratičnih strank. Včeraj zjutraj je pokrajinski predsednik dr. Bruno Chientaroli poslal vsem pokrajinskim svetovalcem vabilo na prvo sejo pokrajinskega sveta. S tem je odgovoril na zahtevo komunistične svetovalske skupine, ki je v torek zahtevala sklic tega sveta. Seja bo v predvidenem roku desetih dni, t.j. v četrtek, 31. julija, ob 20.30. Dnevni red seje predvideva ugotovitev izvoljivosti pokrajinskih svetovalcev, sprejem ostavke socialističnega svetovalca Gianfranca Dejusta in njegovo zamenjavo, izvolitev predsednika, izvolitev štirih odbornikov in izvolitev dveh namestnikov.

Kakšen bo rezultat glasovanja na tej prvi seji ni jasno. Odprte so vse možnosti, obstaja pa možnost, da ne bo predsednik ta večer izvoljen. Dobiti bi moral absolutno večino glasov. Te pa danes v pokrajinskem svetu ni. Socialdemokrati nočejo z demokristjani v tak odbor, kjer bi s tretjim partnerjem, republikanci, imeli samo dvanajst glasov od skupnih štiriindvajsetih. Brez dvoma bo v prihodnjih dneh prišlo do pogostih sestankov med strankami. Edina možna koalicija je manjšinskega značaja, t.j. med komunisti in socialisti, ki razpolaga s samo enajstimi svetovalci. Taka koalicija pa bi lahko vzdržala le nekaj mesecev, to je do prvega važnega glasovanja.

● **Goriška Pro Loco** priredi v soboto na goriškem gradu ples. Z izkupičkom nameravajo finansirati letošnjo folklorno parado. Na plesu bo igral zabavni orkester «Santa Gorizia». Na grajskem griču je dovolj parkirnega prostora za avtomobile.

V nedeljo odprtje sedeža zveze obrtnikov

V nedeljo, 27. julija, ob 10. uri bodo v Gorici, v Drevoredu 24. maja 18/I, svečano odprli novi sedež posoške zveze obrtnikov, ki je vključena v vsedržavno obrtniško zvezo CNA. Na otvoritveno svečanost je vodstvo zveze povabilo zastopnike trgovinske zbornice, župane občin Gorica, Števerjan in Sovodnje, zastopnike političnih strank in seveda obrtnike.

Župan Jožef Češčut na ljubljanski TV

V vrsti razgovorov s slovenskimi župani iz zamejstva, ki jih pripravlja tržaški dopisnik ljubljanske televizije Jure Pengov, je med včerajšnjim večernim TV dnevnikom bil na vrsti razgovor z županom sovodenjske občine Jožetom Češčutom, ki bo vključno z novo mandatno dobo že 29 let zapovrstjo župan te slovenske občine. To dejstvo je župan sam povedal z zadovoljstvom, saj potrjuje zaupanje, ki ga imajo vanj volivci.

Jožef Češčut je bil izvoljen na listi občinske enotnosti, ki jo sestavljajo komunisti, socialisti in neodvisni levičarji, sam pa je socialist. Na vprašanje katere so glavne skrbi in naloge te največje slovenske občine v goriški pokrajini, je župan Češčut omenil najprej regulacijski načrt, ki mora biti tak, da bo zadovoljil v prvi vrsti potrebe domačega prebivalstva, na drugo mesto pa je postavil sodelovanje obmejnih slovenskih občin z obmejnimi občinami v matični domovini, kar daje slovenskim občinam vlogo mostu med sosednima narodoma in sosednima državama.

(V včerajšnjem poročilu o razgovoru na TV Ljubljana z doberdobskim županom je bilo po pomoti zapisano Jože Jarc namesto Andrej.

Pismena naloga za udeležence natečaja za stalne učitelje na osnovnih šolah s slovenskim učnim jezikom bo 15. septembra letos. To je odločil šolski skrbnik dr. Camillo Imbriani in poslal ustrezno okrožnico vsem zainteresiranim uradom. Izpit se bo pričel ob 8. uri v učilnici štev. 7, v prvem nadstropju tehničnega zavoda «Fermi» v Ulici Diaz 20 v Gorici.

Istega dne bo v istem šolskem poslopju tudi pismena naloga za udeležence natečaja za učitelje, ki bodo poučevali na italijanskih osnovnih šolah.

Slovenska prosvetna zveza in **Združenje pevskih zborov Primorske** pripravljata obisk mednarodnega tekmovanja pevskih zborov v Arezzu od 29. do 31. avgusta. Na razpolago je še nekaj mest, zato vabimo pevovodje in pevce včlanjenih zborov, da se oglasijo v pisarni SPZ vsak dan v jutranjih urah.

BILO JIH JE POLN AVTOBUS

Uspel izlet goriških planincev k Blejskemu jezeru in na Pokljuko

Na Pokljuki so počastili spomin padlih partizanov

Izletniki Slovenskega planinskega društva iz Gorice so si v nedeljo izbrali za cilj avtobusnega izleta Gorenjsko, predvsem pa Bled in Pokljuko. Avtobus se je po nekajurni vožnji ustavil ob Blejskem jezeru. Tu so Goričani izkoristili možnost ogleda otoka in za marsikoga je bila vožnja s tipičnim čolnom enkratno doživetje. Na otoku sredi Blejskega jezera so si izletniki ogledali vse kar lahko turista zanima, od arheoloških izkopanin do starodavne cerkvice. Občudovali so lepo urejen otok, ki tako lahko privablja tisoče turistov.

Avtobus je nato nadaljeval pot skozi Spodnje in Zgornje Gorje, kjer je vsako leto počitniška kolonija otrok iz zamejstva, skozi Zatrnik na Pokljuko. Tu so goriški planinci lahko občudovali prelepo pokrajino, ki je kot nalašč ustvarjena za poletne počitnice in tudi za zimski šport.

Goričani pa niso pozabili na dogodke iz narodnoosvobodilne borbe, saj je bil tudi ta izlet v namen počastitve 30-letnice zmage nad fašizmom in 30-letnice obnovitve društva. Venec so položili pred spomenik, ki spominja na junaško smrt 79 borcev Prešernove brigade, ki so tu padli 15. decembra 1943 v boju z nemškimi okupatorji. O tej bitki piše Tone Svetina v svoji «Ukani» in marsikdo je ob pogledu na ruševine starega hotela obujal spomin na to, kar je bral v partizanskem romanu.

Seveda ni manjkal ogled lepega kraja, kjer je na jasah in med gozdiči raztresenih veliko počitniških hišic. Po nekaj urah prijetnega pohajkovanja na Pokljuki pa je bilo treba spet stopiti v avtobus, ki je izletnike popeljal v dolino in nato skozi Ljubljano in Postojno nazaj na našo Primorsko.

J. S.

Šolske vesti

Ravnateljstvo gimnazije-liceja «Primož Trubar» in učiteljišča «Simon Gregorčič» sporočata, da se bo vpisovanje zaključilo jutri, 25. julija.

Ravnateljstvo slovenske trgovske šole obvešča, da se jutri, 25. julija, zaključi rok za vpisovanje; šolsko tajništvo bo odprto od 10. do 12. ure.

Ravnateljstvo slovenske nižje srednje šole «Ivan Trinko» v Gorici sporoča, da se vpisovanje zaključi jutri, 25. julija. Obenem sporoča, da bo med počitnicami šolska knjižnica odprta vsak četrtek od 10. do 12. ure. Ravnateljstvo šole nadalje obvešča starše dijakov prvih in drugih razredov, da se bodo meseca avgusta pričeli tečaji za popravne izpite. Dijaki, ki se nameravajo udeležiti tečajev, naj se do sobote, 26. julija, javijo na tajništvu šole.

Na oglasni deski šolskega skrbništva so objavili prednostno lestvico in premestitev profesorjev in učiteljev za šolsko leto 1975-76.

Razna obvestila

Urada Slovenske kulturno-gospodarske zveze in Slovenskega planinskega društva, Gorica, Ul. Malta 2, bosta do konca avgusta poslovala samo v jutranjih urah, in sicer od 9. do 12. ure.

Izleti

Slovensko planinsko društvo priredi v soboto, 26., in v nedeljo, 27. julija, vzpon na Križke pode, Pogačnikov dom in na Razor ali Stenar. Zbirališče za skupni odhod bo v soboto ob 14.30 pred mejnim prehodom pri Rdeči hiši. Podrobnejša pojasnila dajejo na sedežu SPD, Ul. Malta 2.

Kino

Gorica

VERDI 17.00—22.00 «Operazione su vasta scala». P. Finch in I. Neil. Barvni film. Mladini pod 14. letom prepovedan.
CORSO 17.15—22.00 «Le grandi vacanze». L. De Funes. Barvni film.
MODERNISSIMO Zaprto do 31. julija zaradi poletnih počitnic.
CENTRALE Zaprto do 28. julija zaradi poletnih počitnic.
VITTORIA Danes zaprto.

Tržič

EXCELSIOR 17.30—22.00 «2001: Odissea nello spazio». Barvni film.
PRINCIPE 18.00—22.00 «Il mio nome è Sciangai Joe». Barvni film.

Nova Gorica

SOČA «Jimmy se približuje mavrici», nemški barvni film ob 18.30 in 20.30.
SVOBODA «Velika parada komedije», ameriški film ob 18.30 in 20.30.
DESKLE «Apači», nemški barvni film ob 20.00.

Včeraj-danes

Iz goriškega matičnega urada

ROJSTVA: Erica Bigotto, Tiziana Moretti.

SMRTI: 81-letna Maria Medeot vd. Gerin, 72-letni upokojenec Pietro Tavagnutti, 76-letna gospodinja Julija Šuligoj vd. Lipovec.

DEŽURNA LEKARNA V TRŽIČU

Danes ves dan in ponoči je v Tržiču dežurna lekarna Rismondo, Ul. F. Toti, tel. 72-701.

DEŽURNA LEKARNA V GORICI

Danes ves dan in ponoči je v Gorici dežurna lekarna Provvidenti, Travnik 34, tel. 29-72.

Prispevki

Goriški krvodajalski sekciji so darovali: družina Rine Černigoj (10.000 lir) v spomin na pokojnega Giordana Tomada ter Grete Tripodi (5.000 lir) ob peti obletnici smrti nečaka Nicole Ruffa.

OD SOBOTE DO PRIHODNJE NEDELJE

Skupina desetih ljudi bo šla peš s Proseka na Triglav

Da ne bi na poti omagali, so dalj časa vestno trenirali

V soboto, 26. julija, se bo začela na Proseku dogodivščina, ki bo menda edinstvena za naše kraje: skupinica 10 ljudi iz štirih slovenskih vasi — Proseka, Kontovela, Križa in Repnica — se bo odpravila peš na vrh Triglava

O tem pohodu se je na Proseku govorilo že pred časom, vendar nihče ni upal na uresničitev te zamisli. V zadnjih tednih pa so se pobudniki te nevsakdanje akcije še posebno angažirali in tako omogočili «odpravo» na Triglav. Pod vodstvom znanega proseškega športnika Silvija Verginele so začeli udeleženci pohoda pridno trenirati, da jim ne bi na strminah noge odpovedale. Preskrbeli so si tudi mape in zemljevide področja ter si tako začrtali pot za «osvojitev» najvišje slovenske gore. Njihova pot se bo vila od Proseka preko Čavna, Tolmina, doline Trente do Triglava, na povratku pa se bodo ustavili v Podbrdu, bolnici Franji, Idriji in Vipavi. Če se bodo držali programa, bodo «planinci» s Krasa pripešačili na vrh Triglava v sredo, 30. julija, po predvidevanjih pa bi se morali vrniti v nedeljo, 3. avgusta, zvečer.

VSI RAZPRODAJAJO

Tvrdka

«Confezioni Moncaro»

KORZO VERDI 117 - GORICA

pa prodaja MODO po IZREDNIH CENAH

Ženske bombažne majice	od	500	lir	navzgor
Majice top za na morje	»	1000	»	»
Bombažna krila	»	500	»	»
Krila iz volnenega gabardina	»	2500	»	»
Ženske hlače iz čiste bombaževine	»	500	»	»
Ženske hlače iz volnenega gabardina	»	3900	»	»
Poletne ženske obleke s kratkimi rokavi	»	1500	»	»
Kompleti: krilo in bluza	»	1000	»	»
Hlačni kostim iz bombaževine	»	1900	»	»
Volnen hlačni kostim	»	1500	»	»
Halja za sončenje	»	1900	»	»
Moške hlače iz čiste bombaževine	»	1500	»	»
Moške hlače terital volna	»	2400	»	»
Moški kompleti iz čiste bombaževine	»	8900	»	»
Moški kompleti iz žameta	»	8900	»	»
Moški kompleti iz jeansa	»	8800	»	»
Moški jopiči iz čiste volne	»	9000	»	»
Moške poletne in zimske obleke	po	polovični	ceni	
Moške srajce	od	1900	lir	navzgor
Moške polo majice	»	1400	»	»

Vrh tega so za gospe z močnejšo postavo na razpolago kroji do št. 60 in to po cenah, **kakršnih še ni bilo**, začenši od 4900 lir navzgor

Bodoča MAMA bo našla, kar bo hotela, začenši od 5500 lir navzgor

VČERAJ OB 12.28 V PODRUŽNICI POSOJILNICE

Drzen roparski podvig sredi Ronk: iz banke odnesli 35 milijonov lir

Dve mladi oboroženi osebi vdrli v banko - Eden je izstrelil dve krogli v zid - Zbežala sta proti Tržiču z ukradenim mini minorjem

«To je rop! Nobene šale! Roke kvišku!» Tako sta včeraj ob 12.28 zakričala dva mlada neznanca trem uradnikom in dvema meščanoma, ki sta medtem bila v prostorih Goriške posojilnice v Ulici Roma v Ronkah ter jim zagrozila z avtomatskimi samokresi. Mlada človeka sta bila srednje postave, med 1,65 in 1,70 m višine. Tako so policistom kasneje povedali uradniki in klienta. Eden je imel pokrit obraz, drugi, plavolas, pa je bil brez maske. Slednji si je pokril obraz šele štiri minute kasneje, ko je s tovarišem zbežal iz banke.

Roparja sta klientoma in uradnikom ukazala, da se morajo obrniti k zidu. Ker se je najbrž eden izmed uradnikov obotavljal, je en ropar izstrelil dve krogli v smeri uradnika. Krogli nista zadeli človeka, marveč sta se zarili v zid.

Drugi ropar je medtem skočil čez pult in v vrečo zmetal ves denar, ki ga je našel v dveh železnih blagajnah. Vsega skupaj je pobral denarja in vrednostnih papirjev za 35 milijonov lir.

Nato sta mlada roparja zbežala iz bančnega urada. Akcija je trajala pičle štiri minute. Ko sta prišla iz banke, sta zavila v stransko ulico, kjer sta pustila avto, mini minor modre barve z registracijo GO 84116 in se z njim odpeljala proti središču Ronk, po enosmerni cesti do Trga Oberdan, od tod pa je neki mestni stražnik videl modri mini minor, ki je drvel po glavni cesti proti Tržiču.

Takoj so sprožili alarm in policija ter karabinjerji so blokirali vse ceste. Tudi iz Gorice je proti južnemu delu pokrajine zdrvelo nekaj policijskih avtomobilov.

Kmalu so v banko prišli številni policijski in karabinjerski funkcionarji iz Ronk, Tržiča in Gorice. V banki so se v trenutku ropa nahajali ravnatelj podružnice Olinto Quargnali iz Gradeža ter uradnika Alberto Calligaris in Ermes Braida. Eden od klientov, Angelo Paciulli, si je po begu dveh mladeničev zabeležil evidenčno številko njunega avtomobila.

Mini minor je policijska izvidnica našla ob 14. uri v Štarancanu, na parkirišču na Trgu republike, nekaj metrov od karabinjerske postaje. Kaže, da je nekdo opazil avto prihajati na parkirni prostor nekaj minut pred 14. uro. Policisti so v avtomobilu našli nekaj krvavih madežev in železno pilo ter par rokavic. Avto je bil v torek ukraden v Gradežu in lastnik vozila, podjetje «Medeot», je tatvino že v torek popoldne prijavilo tamkajšnji policiji. Posebna skupina policistov iz Gorice in Padove je podrobno pregledala avtomobil.

Policija je na podlagi pričevanj tudi skušala ugotoviti pot, ki jo je avto opravil iz Ul. Roma v Ronkah do Trga republike v Štarancanu. Avto je prišel na križišče v Ronkah in je nato zavil proti Tržiču, pred pokopališčem je zavil na desno in privozil po Ul. Dobbia v Štarancan. Nekje na samem sta mlada roparja avto najbrž ustavila, se preoblekla in šele nato nadaljevala pot v Štarancan, kjer sta brez dvoma imela parkiran drugi avto, s katerim sta se odpeljala.

Proslava pred Italcantieri

Po današnji dveurni stavki v Italcantieri, ki so jo oklicali sindikati kovinarske stroke v znak protesta zaradi naizpolnjenih točk nove delovne pogodbe, bo ob 11.30 pred glavnim odhodom tržiške ladjedelni ce proslava 30-letnice zmage nad fašizmom.

Umrla je Jožefa Volčič por. Peric iz Štandreža

V torek ponoči je po kratki bolezni preminila v goriški bolnišnici v 72 letu starosti Jožefa Volčič por. Peric iz Štandreža. Pokojnica je izhajala iz zavedne slovenske štandreške družine. V tem duhu je vzgojila tudi hčerki Vido in Bredo. Slednja je članica novoustanovljenega ženskega pevskega zbora «Oton Župančič», medtem ko je njen mož Aleš Hoban prevzel pred kratkim vodstvo domačega moškega zbora. Pogreb pokojne Jožefe bo danes ob 11. uri iz mrtvašnice goriške bolnišnice na štandreško pokopališče.

Prosvetno društvo «Oton Župančič» iz Štandreža izreka svojcem iskreno sožalje.

Lažji nesreči v Gorici

V goriško bolnišnico so v torek zvečer sprejeli 19-letno Grazio Goina iz Trsta, Ulica Settefontane 30, kateri so ugotovili poškodbe na desni nogi, zaradi česar se bo morala zdraviti 10 dni. Mladenka se je z mopedom ponesrečila v Ulici Gramsci, kjer se je zaletela v betonski drog električne napeljave.

Druga nesreča se je pripetila v Ulici Santa Chiara. V bolnišnico so sprejeli 53-letnega zidarja Maria Giacomellija iz Ulice Piave, ki se bo moral zaradi poškodb na obrazu zdraviti 10 dni. Giacomelli se je z mopedom vračal domov, ko je trčil v pred njim vozeči avtomobil, last 27-letnega Flavia Franca s Svetogorske ceste 185.

V Tržiču avtomobilist podrl kolesarja

V mestnem središču se je včeraj zjutraj pripetila hujša prometna nesreča, katere žrtev je postal 78-letni upokojenec Federico Diblas iz Tržiča. Slednjega so v tržiški bolnišnici sprejeli za 40 dni na zdravljenje zaradi zloma desne noge in drugih poškodb po telesu. Iz podatkov, ki nam jih je posredovalo poveljstvo cestne policije, smo izvedeli, da je Diblasa, ki se je vozil s kolesom, podrl avtomobilist.

Športno društvo « JUVENTINA » iz Štandreža

priredi 25., 26., 27., 29., 30. julija, 1., 2., 3. in 4. avgusta ob nogometnem igrišču

TRADICIONALNO ŠAGRO

Spored:
Sobota, 26. julija: **večer šoferjev**
Petek, 1. avgusta: **tek v vrečah**
Sobota, 2. avgusta: **tekmovanje v valčku**
Nedelja, 3. avgusta: **tombola**
Ponedeljek, 4. avgusta: **izvolitev miss in misterja Juventine**

Vse dni ples z zabavnima ansambloma «The Lords» iz Trsta ter «Kraški odmevi» iz Doberdoba.

PO NAVODILIH ODBORA ZA LOV

Objavljen koledar lovske sezone ki se bo zaključila 31. marca

Odbor prepovedal lov na nekatere živali, ki so pri nas že skoraj izumrle

Pokrajinski odbor za lov je te dni objavil koledar lovske sezone za leto 1975-76. To so najvažnejši datumi: 10. avgusta se prične lov na ptice selivke in divjačino, po 15. avgustu ni več dovoljen lov na srnjaka, (lov na to žival in na divjega goloba se bo spet pričel 14. septembra), od 1. oktobra dalje je dovoljen lov na jerebico in fazana, od 1. novembra pa tudi na divjega zajca. Lov na srnjaka in jerebico se zaključi 31. oktobra, medtem ko se 31. decembra zaključi lov na razne vrste ptic, med katerimi so tudi divje race; od 1. marca 1976 dalje je prepovedan lov na vodno kokoško. Lovska sezona se zaključi 31. marca.

Poleg tega je pokrajinski odbor za lov prepovedal lov nekaterih živali. Med drugim je po 31. oktobru prepovedan lov na gamse, štorklje, labode, kune, hermeline, divje mačke, vidre, ježe, veverice, jazbece in netopirje. Poleg tega je prepovedan lov na vse dnevne in nočne roparske ptice ter na druge ptice, med katerimi so domači in divji golobi, srake, galebi, kosi, vrabci in taščice. Kar se tiče ptičjega lova je ta odprt od 10. avgusta do 15. decembra. Pri tem pa morajo ptičarji upoštevati določena pravila, ki jih določa pokrajinski odbor za lov.

Pri lovu je prepovedana uporaba avtomatskega orožja, in sicer v smislu, da puška ne sme izstreliti več kot dva naboja; prepovedano je loviti na motornih čolnih ali se posluževati raznih pasti. Odbor obvešča vse lovce, da morajo strogo upoštevati zgornja pravila, sicer bodo morali plačati visoko globo, v nekaterih primerih pa jim bodo celo vzeli lovsko dovoljenje.

V VČERAJŠNJIH POPOLDANSKIH URAH

Nesreča na križišču: dve osebi hudo ranjeni

Enega so morali odpeljati v videmsko bolnišnico

Na Trgu Medaglie d'oro se je včeraj popoldne spet pripetila huda prometna nesreča, pri kateri sta se ranili dve osebi, eno od katerih so odpeljali v nevrokirurški oddelek videmske bolnišnice. Gre za 31-letnega delavca Marca Visintina iz Ul. Colombo 3/A, ki si je pri nesreči prebil lobanjsko kost ter utrpel hud možganski pretres. Ponesrečenca so najprej sprejeli v goriško bolnišnico, od koder so ga takoj odpeljali v Videm, kjer so si zdravniki pridržali prognozo. Hujše poškodbe je utrpel tudi 32-letni delavec Erminio Simone iz Ul. Balilla 17, katerega so v goriški bolnišnici zaradi zloma desne roke in noge pridržali za 40 dni na zdravljenju.

Nesreča se je pripetila okoli 14. ure. Visintin se je z lambreto vozil iz Svetogorske ceste proti Ul. Silvio Pellico. Iz te ulice je z mopedom privozil Simone, ki je zavil na levo, ne da bi dal prednost Visintinu. Trčenje je bilo tako neizbežno.

Križišče na Trgu Medaglie d'oro je doslej bilo prizorišče številnih prometnih nesreč, med katerimi je bilo precej hudih, in spada med črne prometne točke na Goriškem. Na tem kraju je namreč promet precej živahen in to zaradi velikega avtomobilskega dotoka, ki prihaja od solkanskega mejnega prehoda v mestno središče. V zadnjem času se je promet še povečal posebno odkar so prepovedali tovornjakom, ki prihajajo z mejnega prehoda pri Rdeči hiši, vožnjo po mostu IX. avgusta, tako da je ves promet tovornjakov usmerjen čez pevmski most. Večkrat se namreč dogaja, da šoferji tovornjakov ne upoštevajo prednosti in vozijo naravnost preko stopa, tako da le spretnost avtomobilistov in motoristov prepreči hujše prometne nesreče.

Pripombe k ustanavljanju kraških rezervatov

Kras je že trikrat zaščiten

Kakor smo zapisali včeraj, je bila razprava v deželnem svetu o zakonskem osnutku za zaščito tržaškega Krasa odložena na jesensko zasedanje. Kljub temu bi se lotil vprašanja in povzel nekaj misli, ki so bile več ali manj že izrečene ob raznih prilikah, ko je bil govor o zaščiti našega Krasa.

KAKO JE DRUGOD?

Najprej bi poudaril, da se deželni odbor krčevito drži nekaterih načel in osnutkov, ki so spričo nenehnih in hitrih sprememb vsestranskega razvoja na vseh področjih že zastareli. Pred predložitvijo prvega osnutka je nekakšna deželna komisija na hitro zbrala in nekritično posnela normative pravilnikov nekaterih nacionalnih parkov, ki so v Italiji delovali pod okriljem državne uprave. Fantazija deželnih birokratov — predvsem pravnih teoretikov — je dodala še ostalo. Mnogi so še danes navdušeni nad dejstvom, da je bil kraški rezervat ustanovljen z državnim zakonom. Če danes le bežno pogledamo stanje petih tovrstnih parkov, ugotovimo, da doživljajo hudo upravno in finančno krizo. Abruški park je že mesece brez upravnih organov. «Circeo» ima resne juridične probleme v pogledu potrebne nove razmejitve. «Gran Paradiso» bo utegnil finančno izhajati do oktobra. Največji park «Stelvio - Stolzen» je prešel pod avtonomno pokrajino Bozen. Naj tukaj samo omenimo, da je bilo nemško govoreče prebivalstvo vedno proti sedaj navedeni ustanovi, ker je že od ustanovitve pod fašizmom v njej videlo instrument pogojevanja in zatiranja v rokah večinskega naroda.

Rimske vlade že desetletja pripravljajo okvirni zakon o narodnih parkih. Besedila so že zdavnaj izpiljena, manjka še znesek, ki naj ga država dodeli vsako leto svojim glavnim ekološkim ustanovam. Zadnja številka govori o letnih 980 milijonih lir. Gospodarska kriza ni v tem pogledu obetavna. Današnja družba v ta namen torej ne more žrtvovati več, kot je neapeljski klub porabil za eno samo nogo nogometaša Savoldija!

Nič čudnega, da so potemtakem deželne z navadnim statutom ubrale v svoji ekološki politiki nova samostojna pota. Splošne precej originalne predpise je n.pr. izdala dežela Marche za zaščito nekaterih drevesnih vrst na vsem svojem ozemlju. Pravkar je za vse svoje področje avtonomna pokrajina Trento predpisala zaščitne norme za floro (celo za gobe) in favno (celo za polže in žabe). Dežela Ligurija je v okološke namene vinkulirala kar 117.000 ha površine. Dežela Lombardija je ustvarila na levem bregu reke Ticino rezervat z nekaterimi predpisi, ki bi bili tudi na Krasu posnemanja vredni. Ista dežela je spremenila in deloma poostrila že več kot pol stoletja stare gozdarske predpise in s tem pripomogla k boljšemu izkoriščanju svojih razsežnih gozdov (400.000 ha). Snujejo se mnoge podobne pobude (n.pr. rezervat «Monte Baldo» v Benečiji), vendar je značilno dejstvo, da se povsod izogibajo ustanovitvi raznih zavodov, ustanov itd.

OGROMNA GLAVA IN TREBUH NA ŠIBKIH NOŽICAH

Po mojem mnenju je glavna hiba Belcijevega zakona v tem, da predvideva ustvaritev ogromnega upravnega organa, ki ni v nobenem sorazmerju z zastavljenimi cilji, zlasti pa ne z obsegom poverjenih mu nalog. Naj navedemo samo tri podatke: nacionalni park «Stelvio» obsega 900 kv. km, abruški park 700. Vsi naši rezervati, stisnjeni med mejo in morjem, merijo manj kot 49 kv. km. Ustanovi bi moral načelovati izvršni svet, sestavljen kar iz 17 članov s tremi nadzorniki. Posvetovalni organ je s svoje strani sestavljen iz 18 članov. Vodstveni organi štejejo potemtakem skupaj kar 48 članov. Vsem bi moralo biti jasno, da tako številna vodstvena skupina ni v nobenem razmerju s telesom upravljanih interesov.

Vse, predvsem birokratično delo se bo moralo osredotočiti okoli stalnega personala, ki bo prav gotovo absorbiralo vsa razpoložljiva sredstva. Poseben poudarek je na osebi direktorja, ki bi moral biti najmanj univerzitetni docent ali pa bivši vodja pri sorodni ustanovi najmanj za dobo 5 let. Njegov pomočnik je tajnik, ki mora poznati slovenski jezik. Izkušnja uči, da so znanstveniki na visoki ravni po navadi slabi praktični upravitelji. Položaj direktorja je nepreklicen, razen če sam ne odstopi.

Po mojem mnenju bi bilo primerneje, da bi se odločili, kakor za ostalo osebje, za izbiro direktorja med kvalificiranimi kadri, ki jih ima dežela na razpolago na področju gozdarstva in kmetijstva.

USTANOVA NAJ BI IMELA ZNANSTVENE NAMENE?

Po osnutku naj bi ustanovi poverili tudi naloge znanstvene raziskave. To bi pomenilo, da bi direktorju - znanstveniku morali dodeliti še asistenco pomožnega znanstvenega osebja. Ustvarili bi na ta način strukturo, ki že obstaja v deželi in v Trstu še posebej. Bi ne bilo pametneje, da bi dežela potencirala že obstoječe zavode na univerzitetni ravni, ko pa je znano, da le-tem danes primanjkujejo najosnovnejša finančna sredstva za njihovo delovanje?

IZVRŠNI ODBOR V FUNKCIJI POSEBNEGA SODIŠČA?

Posebnost zakonskega osnutka, ki o njem teče govor, so sankcije upravne narave. Denarne kazni gredo od 10.000 do 2 milijona lir. Pri določitvi višine denarnih kazni je potrebno — tako govori osnutek — upoštevati poleg težine prekrška — tudi osebnost kršitelja. Le-ta se naslanja na kazensko preteklost, in na splošno, na njegovo obnašanje. Sankcije izreka izvršni odbor. Uresničenje take določbe bi pomenilo ustanovitev posebnega urada za prekrške, raziskovanje in zaznamovanje precedensov itd. Poleg tega bi moral izvršni svet (48 oseb!) zasedati v funkciji posebnega razsodišča dokaj pogosto.

KAR 4 CONE

Kljub sorazmerni majhnosti zaščitene površine in kljub bistveni homogenosti rezervatov predvideva osnutek kar štiri stopnje zaščite za štiri različne cone (prejšnji osnutek jih je predvideval samo tri). Po mojem mnenju ni taka rešitev življenjska in praktično izvedljiva. Ostale bi lahko integralno zaščitene cone (Glinščica, nabrežinska med obalno cono, Volnik, ki ga je med tem že oplazil požar). Kvečjemu bi lahko zaokrožili s posebnim zaščitnim pasom integralno zaščitene cone melišč v Glinščici. Glinščica je morda pri nas edino značilnejše področje kraških pojavov, ki jim je posvetiti posebno pozornost. To zamisel (skupno s turistično valorizacijo področja) bi bila lahko dežela že zdavnaj uresničila brez ustanavljanja posebnih zavodov.

POSODOBLJENJE OBSTOJEČIH PREDPISOV

Namesto ustanavljanja posebnih za razmejitev skoraj neuresničljivih con bi bilo potrebno posodobiti zastarele predpise, ki so v veljavi že pol stoletja glede hribovitih vinkuliranih področij. Taki predpisi in njegova sprememba so danes v polni pristojnosti dežel. Samo na ta način bi lahko uvedli za vsak specifični primer in krat ustrezne zaščitne in razvojne ukrepe.

TROJNA ZAŠČITA

Danes je že neizpodbitno, da je zaščita gozdnih področij pri nas v bistvu nepotrebna (razen glede spoštovanja predpisov za obstoječe gozdne sestave). Gozdno področje se spričo opuščanja paše, izkoriščanja, steljarjenja itd., spričo opuščanja travniških in poljedelskih dejavnosti prekomerno širi. Danes lahko govorimo že o potrebi zaščite proti invaziji gozda, proti na tak ali drugačen način obdelanemu prostoru. Za ohranitev podobe Krasa, kakršnega je ustvaril v stoletjih kraški človek, so in bodo čedalje bolj potrebni ne toliko zaščitni, kolikor aktivni posegi za ohranitev agrarnih, travniških in živinorejskih značilnosti področja.

Že sam osnutek zakona predvideva posege izven meja rezervatov, ki jih določa Belcijev zakon.

Kraški rezervati obsegajo področje, ki še zdaleč ni vse tržaški in goriški Kras. Idealni prostor za posege v luči današnjih potreb in programov so brez dvoma predeli, ki so jih pravkar uvrstili v gorska območja. Prav zaradi tega bi morala gorska skupnost imeti odločilno vlogo pri izoblikovanju novega ali novih ukrepov za zaščito predvsem pa za razvoj Krasa.

Razen požarov, ki so se v zadnjih dveh letih na srečo omilili, in razen posegov, kakršen je avtoport pri Fernetičih, nima naš Kras v sedanji fazi posebnih sovražnikov, saj je trojno zaščiten s sicer zastarelim, a vendar še uporabnim gozdnim zakonom, z zakonom o zaščiti pokrajinskih lepot, predvsem pa z regulacijskimi načrti.

Dr. S. Oblak

Ob sedanji Cesarjevi razstavi v tržaški občinski galeriji

Jože Cesar razstavlja do nedelje v tržaški občinski galeriji

Predstavljati Jožeta Cesarja našim ljudem v tržaškem zamejstvu bi bilo menda odveč. Skoraj prav tako odveč bi menda bilo predstavljati njegovo umetnost tržaškim slovenskim in italijanskim ljubiteljem umetnosti. In vendar ti pero nekako zastane, ko hočeš o tej umetnosti povedati kaj več, kajti res je, da je njegova krepka (včasih prekrepka) poteza, Cesarjeva poteza, da je njegova močna (včasih premočna) barva njegova barva, vendar je tudi res, da je njegova pokrajina le Cesarjeva pokrajina, ki se tako loči od pokrajine katerega koli drugega tržaškega likovnika, da bi je tudi brez podpisa in kjerkoli nihče ne mogel zamenjati s podobnim delom nekoga drugega. In o tej resnično Cesarjevi likovni izraznosti je bilo že toliko rečenega in povedanega, da bi k njej ne imeli kaj dodati. Zato menimo, da bo najbolje, da se ob njegovi sedanji razstavi v občinski galeriji z njim nekako sprehodimo mimo njegovih po našem mnenju najpomembnejših slik, kar jih je razstavil tokrat.

Začeli bi najprej pri njegovem Tartinijevem trgu v Piranu, ki je po našem mnenju najlepše delo na razstavi. Ponavljamo po našem mnenju, kajti izbira je v tem primeru izključno osebna. Cesar je to delo napravil v času, ko so na lepem piranskem trgu snemali Goldonijeve oziroma Ruplove Primorske zdrahe za ljubljansko TV in je zato v njem tudi nekaj kuliserije. Je pa to resnično lep «ambient», neposredno povzet, brez «retušev» in popravkov, z vso svojo prirodno dimenzijo in globino.

Bolj ploska in na neki način «kulisasta» se nam zdi Škofja Loka, ki bi mogla služiti tudi kot osnova ali predloga za lepo srbsko preprogo. Med tema dvema slikama pa je podoba, ki nam prikazuje Strunjanski zaliv z vilo Tartini v levem kotičku. In prav tu se nam vsiljuje že omenjena pripomba o premočnih barvah, ki jih naše severno Jadransko morje ne zasluži ali vsaj ne premore.

Nasproti tem trem slikam so tri pokrajine, ki so med seboj bolj usklajene, pa čeprav prikazujejo tri povsem drugačna okolja in so na prvi videz različnega tona. V mislih imamo motiv, ki v lepih jesenskih barvah kaže naš Kras, ob njej je v bolj zelenem tonu prikazana Koroška, vendar pa gre za motiv z jugoslovanske strani Koroške, tam nekje pri Ravnah, tretji motiv pa prikazuje Furlanijo, pa čeprav že ne več dolinski del te sosedne pokrajine. Trije motivi treh različnih področij in vendar vsi trije skladni med seboj, kajti v vseh je enaka doza lirike, mehkobe in resnične umetnikove čustvenosti.

Na stebru sredi glavne razstavne dvorane je podoba Soče. Da je Cesar dal svoji Soči veliko nemira in dinamike, bo držalo, vendar se nam zdi, da je žuborenja v tej Soči premalo. Vse bolj pričljiva pa je slika, ki nam prikazuje gorenjski predel z lepim žitnim poljem. Cesar pravi, da gre za motiv s Sorškega polja. To Sorško polje, to žitno polje ni le posrečen, pač pa že bogat, vsekakor tudi za zahteven okus prijeten motiv. V določeni meri velja isto tudi za Cesarjeve gorske motive, na primer za olje, ki prikazuje gore s Škrlatico in Špikom, kot tudi motiv iz Poljanske doline, skratka motivi iz planin, ki so bile za Cesarja nekoč del življenja ali vsaj izživljanja. To posredno dokazujeta tudi dva motiva iz Dolomitov ter majhno olje z Erjavčevo kočo ob poti na Vršič.

Ko smo tako nanaglo obredli njegove pokrajine, se bomo za trenutek ustavili še pri dveh portretih. Zdi se nam, da bi bil pred nedavnim umrli slovenski gornik Jože Čop zadovoljen s tem, kako ga je Jože Cesar upodobil. Čeprav planinca osebno nismo poznali, se nam zdi, da ga je Cesar poznal. Tako neposreden je in na neki način živ, vendar pa ne živahen. Nasprotno, miren in ustaljen, kot to pritiče človeku, ki se je v življenju spoprijemal s tolikerimi težavami, napori in nevarnostmi, pa mu je vendarle uspelo dočakati lepo, mirno zrelo dobo. Vse drugačen izraz pa ima mlajša ženska, gospa iz znanega letovišča Lignano Sabbiadoro, iz katere oči veje krepka življenjskost, vendar pa ženska ohranja vso svojo mirno gosposkost.

Pustimo ob strani še nekaj motivov, v glavnem šopkov cvetja in tihožitij, ki jih je Jože Cesar razobesil na stene občinske galerije in se za trenutek ustavimo pri njem samem. Kot smo že zadnjič zapisali, se Cesar javno predstavlja v tržaškem likovnem svetu zadnja štiri ali pet let. Prej pa je doživljal daljšo reklo bi osebno krizo, zaradi katere je njegova ustvarjalnost hudo trpela. Res je, da se je v tem času udejstvoval v znanih slikarskih kolonijah, ki jih prirejajo v Škofji Loki, na Ravnah ter v Idriji v Sloveniji, v Lignanu Sabbiadoro in v Arta Terme na tej strani meje ter, končno, v Šmohorju na Koroškem v Avstriji, toda to je bilo vse premalo. Kot nam je ob slovesu zagotovil, pa se bo odslej temeljiteje lotil naše «ožje domovine», začenši z miljskim ter z dolinskim kotom, nakar pride na vrsto Kras in tu je menda motivov dovolj za slehernega slikarja in za dolgo dobo. Zato menimo, da bo prihodnja Cesarjeva razstava v občinski galeriji nekoliko bolj naša, domača in s tem morda tudo bolj homogena.

Fre.

PARIŠKA PUBLIKACIJA SE ZASKRBLJENO SPRAŠUJE

Morejo veliki še ustaviti tekmo v atomizaciji sveta?

Sedanjim šestim atomskim silam se kaj kmalu lahko pridruži še deset ali celo petnajst dežel, ki si lahko same izdelujejo atomsko orožje

Tema pravzaprav ni nova. O njej smo že pisali. In vendar se k njej vračamo, tokrat pa le posredno. Pariški «Le Nouvel Observateur» je objavil članek o tem, kako svet drvi v svojo pogubo. Tega pisec neposredno ne reče, vendar iz vsega članka bi mogli to razbrati. Sicer pa prepustimo besedo pariški publikaciji:

Pred dobrim mesecem dni, 17. junija, je bila v okolici Londona tajna konferenca, na kateri so razpravljali o enem samem vprašanju: «Kako preprečiti jedrsko razmnoževanje?» Velesile so se znašle v situaciji, s katero do pred nedavnim niso računale. Večje število dežel, celo tiste na «nevarnih področjih» planeta so že dosegle raven, da lahko same izdelujejo atomske bombe. Čez dve, tri leta bo že 20 dežel sposobnih, da si ustvarjajo jedrsko orožje. Po ameriških podatkih bodo čez deset let reaktorji širom po svetu proizvajali že 1.000 ton plutonija na leto. Dovolj pa ga je le 5 kg, da se napravi atomska bomba z rušilno močjo bombe iz Hirošime. Leta 2.000 bo torej na razpolago toliko materiala, da bi mogli vsak dan izdelati 850 bomb z močjo kot tista iz Hirošime.

In kdo bo vse to kontroliral? Še celo danes, ko je kontrola razmeroma lahka, prihaja do incidentov. Nedavno je nekemu visokemu evropskemu funkcionarju med nekim razgovorom ušla izjava, da je neka tovorna ladja, ki je prevažala 2.000 ton uranove rude, enostavno izginila iz pristanišča Hannover in da o njej in njenem tovoru ni več sledu.

Bostonska televizija je v posebni oddaji opozorila na izkušnje slovitega MIT (tehnološki zavod v Massachusettsu). V zavodu so dokazali, da se študent prvega letnika fizike more v mesecu dni usposobiti, da napravi atomsko bombo «z rušilno močjo hirošimske bombe». Da bi mu to uspelo, mora v biblioteki izbrati ustrezne podatke, ki so že vsi objavljeni, nadalje mu je potrebnih 5 kg plutonija in 20.000 dolarjev za ostale stroške.

Širom po svetu se s pospešenim tempom šola vedno večje število visoko strokovnih tehničnih kadrov. Tako je n.pr. Iran letos sklenil pogodbo z že omenjenim MIT, na osnovi katere bo zavodu plačal več milijonov dolarjev, zavod pa bo 50 iranskim študentom zagotovil poseben pouk. Seveda bo za te izbrane iranske študente ugledni ameriški zavod sestavil poseben učni program, da se bodo ti študenti v najkrajšem času in temeljito usposobili v jedrski fiziki.

Še pomembnejši je naslednji podatek: nekatere dežele, ki so se v zadnjih letih vpisale v «klub jedrskih sil», kot tudi nekatere, ki so na pragu tega, kot na primer Brazilija, so si že začele medsebojno pomagati in sicer preko tehničnega sodelovanja. Skratka, razvite dežele so na poti, da izgubijo jedrski monopol. Kartel atomskega orožja, ki so ga velike sile ohranile vse do konca druge svetovne vojne, je prišel, kot kaže, do ravni, da se razleti.

To se je moglo sklepati že 18. maja lani, ko je Indija izvedla razstrelitev svoje prve atomske bombe. S tem je tudi dokazala, kako je sporazum «o omejitvi razmnoževanja» iz 1968. leta omejen. Cilj tega sporazuma je bil, da naj se število jedrskih sil blokira pri petih in sicer ZDA, ZSSR, Anglija, Francija in Kitajska. Dežele podpisnice tega sporazuma, ki so se zbrale pretekli mesec v Ženevi, da bi skušale «zamašiti razpoko», so se razšle, ne da bi kaj opravile. V bodoče veliki iz «kluba jedrskih sil» ne bodo imeli več mirnega spanja.

ZDA so predložile ostalim deželam «izvoznicam jedrske tehnologije», da naj bi ustanovile neke vrste organizacije OPEC, toda za — atome in ne za nafto. Ta organizacija bi pozorno izbirala svoje «odjemalce» in organizirala strogo kontrolo, komu naj se kaj da. Washington je v zvezi s tem zaostril svojo zakonodajo. Toda čas je storil svoje. Nemci in Francozi se ne zadovoljujejo več z izvažanjem reaktorjev, pač pa «tretjim deželam» nudijo tudi kompletne tovarne za oplemenjevanje urana in za obdelavo plutonija.

Dežele izven «kluba jerdskih» povsem naravno nasprotujejo v bistvu diskriminatorskemu načelu sporazuma o «zaustavljanju razmnoževanja». Ta sporazum jih obvezuje, da bi se odrekle bombi in da bi svoje jedrske naprave podvrgle kontroli mednarodne agencije za jedrsko energijo. Medtem pa «veliki» nadaljujejo v svoji tekmi v «strateški jedrski oborožitvi» in to brez sleherne kontrole. Zadnji razgovor o omejitvi strateškega jedrskega orožja med ZDA in ZSSR v Vladivostoku lani novembra pooblašča ZDA in Sovjetsko zvezo, da si nakopičita po 2.400 izstrelkov z jedrskimi glavami, kar je toliko rušilne moči, da bi z njo 30-krat uničili ves planet. Tisti izven «kluba jedrskih» so to imenovali «vertikalno razmnoževanje». In ti krogi postavljajo vprašanje, zakaj bi se oni odrekli orožju, da bi ves svet ostal na milost in nemilost atomskega izsiljevanja ožjega števila dežel.

Številne nejedrske dežele so brez dvoma že dosegle raven «kandidature» za proizvodnjo lastne atomske bombe. Nekatere dežele smatrajo celo, da jim je atomsko orožje edini up, da preživijo. Glede tega bomo omenili Izrael in Južnoafriško unijo.

Tudi v Južni Ameriki se je težnja po lastni atomski bombi razširila. Ker so se vznemirile zaradi apetita Brazilije, mnoge latinskoameriške dežele, posebno še Argentina, ki že razpolaga s sedmimi reaktorji ter s tovarno za obdelavo goriva, mislijo na to, da bi se oskrbele z atomskim orožjem. Pred nedavnim je močno odjeknila v svetu vest, o pogodbi med Brazilijo in Zvezno republiko Nemčijo, ki bo dobavila latinskoameriški deželi 12 jedrskih central ter kompleten obrat za oplemenjevanje urana ter obdelovanje plutonija. Američani, ki so protestirali v imenu tako imenovanega «zaustavljanja razmnoževanja», so dobili od Nemcev naslednji od-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Nared za bližnji puljski festival

Nacisti so jeseni 1941. leta v srbskem mestecu Kraljevo pobili v enem dnevu nad 6000 oseb, v glavnem delavcev in študentov. Tori Janković je napravil o tem film, ki mu je dal naslov «Rdeča zemlja» in ki ga bo prikazal v Pulju

Pregled ameriškega filma 30. in 40. let v Bruslju

BRUSELJ, julija. — Te dni se je zaključila v Bruslju manifestacija CICI (Congrès indépendants du cinéma international), ki se že 15. leto razvija na raznih sedežih. Letos je prišla na vrsto kinoteka v Bruslju. Vsakokrat je filmska tema drugačna; tokrat je šlo za ameriški film v 30. in 40. letih, katerega je bilo predvajanih kakih 60 filmov. Izbor ni bil povsem prepričljiv, ker je temeljil v glavnem na bolj redko predvajanih filmih — ne glede na kako drugo posebnost.

V začetku zvočnega filma zasledimo namreč veliko stilističnih izbir, ki se izrecno spremenijo v poznejšem obdobju, v drugem delu 30. let. ko se dokončno uveljavi organizacija v proizvodne «studiose» in bolj jasna razdelitev v žanre. Zmanjša se tudi število «kulturnih» operacij, npr. zgledovanja po pomembnejših literarnih delih. Kar pa nujno ne pomeni nekaj negativnega za tistega ki ne vidi v filmu podkulturno izrazno sredstvo.

Tudi vloga režiserja, t.i. filmskega avtorja se reducira. Velikih režiserjev je še vedno mnogo, toda njihova veličina ni v nasprotju s kontrolo proizvodnih hiš, «studiosov».

Vedno bolj jasno je, da je glede ameriškega filma napačno govoriti o «eskapizmu», o družbeni nepogojenosti in neangažiranosti. Ameriški film je bil vedno tesno vezan na zgodovinski razvoj družbe. Toda ni rečeno, da je najboljša komponenta ameriških filmov prav v tej povezanosti.

Med najpomembnejšimi žanri ameriškega filma nam srečanje v Bruslju ni nudilo veliko westernov ter komedij in komičnih filmov. Priložnost na smo imeli, da spoznamo razvoj musicala, črnega filma, grozljivke, akcijskega filma in melodrame

Splošni vtis, ki nam ga je dala bruseljska manifestacija, je dognanje, da je ameriški «klasični» film (ki se nadaljuje približno do drugega dela 50. let, veliko njegovih avtorjev pa je še danes aktivnih) še vedno ključni moment za razumevanje filmske zgodovine, tisti, ki je dal največ pomembnih filmskih stvaritev.

RADIO TELEVIZIJA

ČETRTEK, 24. JULIJA 1975

ITALIJANSKA TELEVIZIJA PRVI KANAL

18.15 *Program za mladino*
18.20 *Gabi in Dorke*
Prva epizoda madžarske nadaljevanke
18.30 *Gledališki klub:* «CARLO GOLDONI»
Prvo nadaljevanje oddaje, ki jo je pripravil Guido Davico Bonino ob sodelovanju Giancarla Dettoria in Giovanne Benedetto
19.15 ŠPORTNI DNEVNIK, *Italijanske kronike, Danes v parlamentu* in *Vremenska slika*
20.00 DNEVNIK
20.40 *Sindikalna tribuna*
21.00 *Amerika dvajsetih let: Mary Pickford*
«UKROČENA TRMOGLAVKA»
Film je režiral Sam Taylor in igrajo v njem poleg Pickfordove še Douglas Fairbanks, Edwin Maxvell, Clyde Cook itd.
Leta 1929 je Mary Pickford igrala v filmu «Ukročena trmoglavka» in je ob njej igral njen drugi mož Douglas Fairbanks. Toda kaže, da podoba trmoglavke ni bila za njen značaj in zato film ni naletel na dobro kritiko.
Padovski trgovec Battista Minola ima dve hčerki, ki bi bili pripravni za ženitev. Starejša Caterina ima zelo grd značaj, mlajša Bianca pa je ljubko in prijetno dekle. In kot takšna si je našla fanta, vendar se bo mogla omožiti le tedaj, ko bo «pod streho» tudi njena starejša sestra. Bianchin zaročenec Hortenzio zato sklene s svojim prijateljem Greniom, da bosta tudi trmoglavi Caterini našla fanta. Zadeva je kmalu rešena. Najdeta Petruccia, Greniovega prijatelja, ki je pripravljen dekle vzeti za ženo, ker je pač bogata. Zato se poroka kaj kmalu sklene. Toda Petruccio, ki ni kdove kako popustljiv, kaj kmalu spravi svojo bojevito ženo v «tirnice». Ona začne zakonsko življenje na svoj način, s kričanjem in rjovenjem, misleč, da bo moža ona vodila, ta pa jo podredi svojemu načinu življenja in resnici na ljubo so z njegovim načinom vsi zadovoljni
22.15 *Neposreden prenos športnega dogodka*
23.00 DNEVNIK
Danes v parlamentu in Vremenska slika
Italijanski TV dnevnik predvideva danes posebno oddajo ob pristanku ameriških kozmonavtov. Italijanska TV bo pristanek neposredno oddajala

DRUGI KANAL

20.30 DNEVNIK
21.00 ČETRT URE PRED . . .
Oddaja, ki jo vodi Leonardo Valente, bo tokrat obravnavala zelo zanimivo vprašanje. Svoje kamere je TV postavila na admiralsko ladjo italijanske mornarice, na ladjo Michelangelo in sicer zato, da bi zabeležila vtise z zadnjega potovanja pred «odslovitvijo» ladje v staro železo. Gre za konec ladje, ki spada med velike ladje svetovne mornarice, kakršna je bila na primer tudi ladja Queen Elizabeth. Ladje te vrste so predrage, deficiti so tolikšni, da jih niso mogle kriti družbe, pač pa jih je krila država. In Italija, ki si je zadnja med pomorskimi državami «omislila» tolikšno admiralsko ladjo, ki je predstavljala ponos njene trgovinske mornarice, je tudi poslednja klonila in pošilja sedaj svojo veliko, a predrago ladjo — v pokoj
21.15 *Televizijsko nagradno tekmovanje* SPACCAQUINDICI
Oddajo vodi Pippo Baudo

JUGOSLOVANSKA TELEVIZIJA

19.10 *Obzornik*
19.25 NAPOLEON IN LJUBEZEN
Medtem ko so vojaška in politična junaštva Korzičana dodobra dokumentirana, je bolj malo znano njegovo zasebno življenje. Oddaja «Napoleonove ljubezni» prikazuje tudi njegovo zasebno življenje, predvsem njegove prigode z lepimi ženskami, ki so oblikovale in pogojevale celo njegovo usodo.
Z Ianom Holmom v naslovni vlogi ter z Billie Whitelau prikazuje serija Napoleonovo zasebno življenje vzporedno in pod vplivom njegove militaristične kariere. Znova bo pred nami panorama tega tako znamenitega obdobja v zgodovini Evrope. Prikazuje nam ljubezni in strasti človeka, ki je iz mladega poročnika postal kmalu general in tudi cesar, nato pa izgnanec na otoku Elbi. Pisec scenarija je Philip Mackie, ki je skrbno raziskal Napoleonovo zasebno življenje
20.15 *Risanka*
20.30 DNEVNIK
21.00 J. OTČENAŠEK: NEKOČ JE BILA HIŠA, češka nadaljevanka
22.15 *Košarka za medcelinski pokal*
JUGOSLAVIJA — KANADA
23.45 DNEVNIK

KOPRSKA BARVNA TELEVIZIJA

20.55 *Otroški kotiček*
21.15 DNEVNIK
21.30 ZAHODNO OD SAKRAMENTA, celovečerni film
23.00 *Narodnostne manjšine:* KOROŠKI SLOVENCI, drugi del
23.30 *Košarka, prenos iz Beograda*

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.05 Jutranja glasba; 11.35 Slovenski razgledi; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Program za mladino; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 V ljudskem tonu; 19.10 Človeško telo in njegove obrambne sposobnosti, 19.25 Program za najmlajše; 20.00 Šport; 20.35 Massimo Dursi - Lelja Rehar: «Beli kit»; 22.25 Južnoameriški ritmi.

KOPER

7.30, 8.30, 12.30, 14.30, 17.30, 18.30, 21.30 Poročila; 7.15 Glasba za dobro jutro; 9.00 Folk glasba; 9.15 Popevke; 9.30 Prisluhnimo jim; 10.00 Z nami je...; 11.30 Melodije; 12.00 Glasba po željah; 14.45 Juke box; 15.00 Glasba in zgodba; 16.30 Z nami je...; 16.50 Poskočne; 17.45 Poje Janko Ropret; 18.00 Mladinski klub; 19.00 Glasba po željah; 19.30 Čarobna godala; 20.00 Prenos RL; 20.30 Pisana glasba; 21.45 Lahka glasba; 22.00 Miroslav Krlježa: «A agoniji»; 23.00 Plesna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 19.00 Poročila; 6.30 Jutranja glasba; 8.30 Popevke; 9.00 Vi in jaz; 11.10 Nemogoči intervjuji; 11.30 Izbran spored; 12.10 Četrti program; 14.05 Drugi zvok; 14.40 Radijska nadaljevanka; 15.00 Program za mladino; 16.00 Sončnica; 17.05 Komorna in operna glasba; 19.30 Veliki mojstri jazza; 20.20 Portret avtorja: Cole Porter; 20.40 Sindikalna tribuna; 21.10 Koncert; 21.50 Boccaccio: Dekameron; 22.20 Ponovno na sporedu; 23.00 Neposredna povezava apollo-sojuz.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 15.30, 19.30 Poročila; 7.40 Lahka glasba; 8.40 Kako in zakaj?; 8.55 Orkestri; 9.30 Nadaljevanka; 9.50 Plošča za poletje; 10.35 Poletni program; 12.40 Alto gradimento; 13.35 Poletne parodije; 14.00 Plošče; 15.00 Neapeljske popevke; 15.40 Glasbeno - govorni spored; 17.35 Plošče; 18.35 Vesela glasba; 19.55 Nove plošče.

SLOVENIJA

7.00, 8.00, 10.00, 14.00, 16.00, 20.00 Poročila; 7.50 Na današnji dan; 9.10 Glasbena matineja; 10.05 Runa Olofsson: Ime mi je Gojko - VI.; 10.20 Iz glasbenih šol; 10.50 Pesmice na potepu; 11.15 Uganite, pa vam zaigramo; 12.20 Z nami doma in na poti; 13.30 Kmetijski nasveti; 13.40 Pihalne godbe; 14.30 Priporočajo vam...; 15.10 V narodnem tonu; 15.40 «Mehurčki»; 16.45 «Vrtiljak»; 17.45 Iz spominov in pisem - Veno Pilon: Na robu; 18.00 Aktualnosti; 18.20 Iz domačega opernega arhiva; 19.05 Revija orkestrov; 19.35 Produkcija kaset; 20.00 Lahko noč, otroci!; 20.40 Minute z ansamblom Weekend; 20.50 Lahko noč, otroci!; 21.00 Domače pesmi in napevi; 22.00 Literarni večer: Sappho; 22.40 Lepe melodije; 23.20 Naši umetniki muzicirajo; 00.05 J. Orkeny: Moški portret; 00.15 Paleta popevk.

Horoskop

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Ne delajte računov brez krčmarja, posebno če ste vezani. Nekoliko razburjeni boste.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Nihče naj se ne vtika v vaše poslovne zadeve. Možno srečanje z ljubljeno osebo v večernih urah.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) V začetku bo nekoliko težav, pozneje pa se bo vse dobro izteklo. Majhni prepirčki, ki vas bodo spravili v slabo voljo.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Zaupajte v sposobnost sodelavcev. Upoštevajte tudi mnenje ostalih družinskih članov.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ne spuščajte se v razprave, ki ne bodo privedle nikamor. Veselje in zadoščenje v krogu najdražjih.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ničesar ne obljubljajte preden niste gotovi, da boste obljubo držali.

TEHTNICA (od 23.9. do 22.10.) Vaše solidno finančno stanje vam bo omogočilo nov dobiček. Dosegli boste smoter, ki ste si ga zadali.

ŠKORPIJON (od 23.10. do 22.11.) Storili boste napako, katere posledice skušajte omejiti. Ne spodbujajte v sebi sovraštva.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) Varčujte z energijami in ne spuščajte se v tvegane podvige. Nasedli boste besedam neiskrenih prijateljev.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Bodite diskretni, ker bi v nasprotnem primeru samo opozorili na svoje pomanjkljivosti. Ne bodite nervozni.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) V teku dneva boste potrti, ker boste deležni neprijetnih presenečenj. Zvečer se boste potolažili.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Morda je bolje, da ne tvegate preveč. Vaši nasprotniki vas stalno nadzorujejo. Ne vznemirjajte domačih.

PLAVANJE

SVETOVNO PRVENSTVO V CALIJU

SKROMEN ZAČETEK BREZ SVETOVNIH REKORDOV ZDA PRED NDR - ITALIJA S HITRO ŠTAFETO

Roland Matthes še vedno prvi - Poraz Italije v vaterpolskem turnirju

CALI, 23. — Prvi dan finalnih tekmovanj v plavanju bi lahko ocenili kot skromen. Svetovni rekord ni padel v nobeni panogi. Gledano s stališča dvoboja ZDA — NDR moramo prvi dan dosoditi Američanom, ki so zmagali tam, kjer so bili favoriti in poleg tega odvzeli vzhodnonemški ženski trdnjavi prvo mesto na 200 m mešano z zmago svoje predstavnice Heddyjeve nad svetovno rekorderko Ulriko Tauber.

Finalna tekmovanja so se začela z 200 m prosto. Na papirju sta bila Furniss in Shaw brez konkurence in res se je to zgodilo. Furniss je v prvi četrtini lepo povedel. Na polovici proge je imel 7 desetink prednosti, pri 150 m pa kar 8. V zadnji četrtini je Shaw sprožil odločilni napad in z lahkoto nadoknadil razliko in sam zadal nasprotniku nadaljnjih 7 desetink sekunde zamude.

Furniss je praktično dosegel to, česar je zmožen, Shaw pa je do-

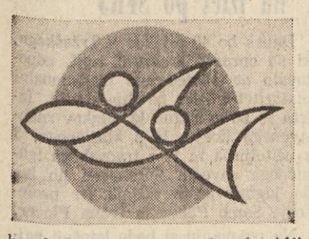

kazal, da je njegova moč nedotakljiva. Tako na 400 m kot na 1500 m se nima bati nikogar. Na progi, ki mu ne prav leži je za samo 15 stotink zgrešil svetovni rekord. Na daljših razdaljah bomo govorili o čudežih.

V finalu niso bila povsem upoštevana predvidevanja iz predtekmovanja. Nemec Nocke je razočaral in priplaval na cilj komaj peti. Angležinja Brinkley je obdržal svoje tretje mesto, najlepši skok pa je opravil Krilov, ki je bil odličen četrti.

NDR se je nameravala v naslednjih 200 m mešano za ženske takoj oddolžiti ZDA. Res je Ulrike Tauber vodila po delfinu, po hrbtnem delu in tudi po prsnem. Američanka Heddy, ki je bila v začetku v zamudi je s prostim slogom končno prešla v napad in malo pred ciljem strla onemoglo Nemko. Heddyjeva je dosegla nov državni rekord, Nemka pa je plavala le malo bolje kot v predtekmovanju. Razmeroma boljša je bila rojakinja Franke, ki je v borbi za tretje mesto jasno premagala Shirley Babashoff.

Izenačenost v prsnem slogu je šla dobesedno po vodi na 100 m. Angležinja David Wilkie je silovito začel že od samega začetka in gladko zmagal pred olimpijskim prvakom Tagučijem. Finale je verjetno pomenil dokončni zaton «večnega» Pankina, ki je bil samo peti. Američani so vendar ostali brez kolajne.

Ženska štafeta 4x100 m mešano je bila na razpolago vzhodnim Nemkam. Plavalke Richter, Anke, Kother in Ender so plavale sproščeno in predvsem skrbele, da bi ne zagrešile napake pri menjavah. Svetovni rekord je tako vzdržal, druge Američanke pa so zaostale za skoraj 6 sekund!

Osebnost Rolanda Matthesa je bila predmet finala na 100 m hrbtno. Plavalec, ki že ne ve kam bi z naslovi je opravičil svoj sloves. Primerjamo ga lahko z Borzovom v atletiki. Nikoli se ne ve če se je potrudil do kraja. Matthes je prvi obrnil pri 50 metrih in nato pazil, da bi ga kdo ne prehitel. Živahen je bil boj za drugo mesto. Sprva je kazalo na dvojno zmago NDR, na koncu pa sta bila Američana le hitrejša. Avstralski Tržačan Tonelli je dosegel dobro 6. mesto in popravil svoj državni rekord na 58''72.

IZIDI

200 m prosto (moški):

1. Shaw (ZDA)	1'51''04
2. B. Fruniss (ZDA)	1'51''72
3. Brinkley (VB)	1'53''56
4. Krilov (SZ)	1'54''23
5. Nocke (ZRN)	1'54''81
6. Downie (VB)	1'55''08
7. Delgado (Ekv.)	1'55''27
8. Windeatt (Avstral.)	1'56''23

200 m mešano (ženske):

1. Heddy (ZDA)	2'19''89
2. Tauber (NDR)	2'20''40
3. Franke (NDR)	2'20''81
4. Babashoff (ZDA)	2'21''32
5. Smith (Kan.)	2'22''85
6. Hudson (Avstral.)	2'24''85
7. Adams (VB)	2'25''80
8. Hunter (N. Zel.)	2'27''25

100 m prsno (moški):

1. Wilkie (VB)	1'04''26
2. Taguči (Jap.)	1'05''04
3. Leigh (VB)	1'05''32
4. Colella (ZDA)	1'05''56
5. Pankin (SZ)	1'05''71
6. Kusch (ZRN)	1'05''76
7. Hofstetter (ZDA)	1'05''96
8. Combet (Fr.)	1'06''80

4x100 m mešano (ženske):

1. NDR (Richter, Anke, Kother, Ender)	4'14''74
2. ZDA	4'20''47
3. Nizozemska	4'21''45
4. Kanada	4'23''77
5. Zah. Nemčija	4'25''60
6. Sovjetska zveza	4'26''29
7. Švedska	4'28''89
8. Francija	4'35''04

100 m hrbtno (moški):

1. Matthes (NDR)	58''15
2. Murphy (ZDA)	58''34
3. Nash (ZDA)	58''38
4. Wanja (NDR)	58''43
5. Pickell (Kan.)	58''63
6. Tonelli (Avstral.)	58''72
7. Steinbach (ZRN)	59''12
8. Verraszto (Madž.)	59''28

V polfinalnem delu vaterpolskega turnirja je Italija zabeležila svoj prvi poraz. Proti Sovjetski zvezi je igrala dobro in v drugi četrtini povedla. Sovjeti so se prebudili komaj v drugem delu tekme in najprej izenačili nato pa dosegli zmagoviti gol. Za Italijo sta bila uspešna Marisili in De Magistris, sovjetske gole pa so dali Barkalov in Malnikov (2).

Plavalna predtekmovanja niso prinesla posebno velikih presenečenj. Samo Avstralka Turral bi bila na 200 m prosto kmalu izločena. Dosegla je samo 8. najboljši čas. Kornelia Ender je na tej progi že postavila kandidaturo za prvo mesto.

V finalu bodo plavale naslednje plavalke: Ender (NDR), Brighita (Niz.), Lee in Babashoff (ZDA), Gray in Turral (Avstralija), Amundrud (Kan.) in Perrot (N. Zelandija).

Časi na 400 m mešano za moške so bili razmeroma skromni. Dolžina proge svetuje v predtekmovanju previdnost. Svetovni rekorder Hargitay je dosegel komaj četrti najboljši čas. Dober finale obeta Sovjet Samsonov, izločitev Američana Tylerja, pa čeprav ni spadal k favoritom je vsekakor presenečenje.

Sestava finala: Hannula (ZDA), Geisler (ZRN), Dawson (Avstralija), Smirnov (SZ), Carter (VB), Treffers (Nova Zelandija), Fowlie (Kan.) ter Hargitay (Madžarska).

V hrbtnem slogu na 100 m za ženske bo tekla borba za prva tri mesta med dvojicama Kanade in NDR. Najhitrejša je bila Kanadčanka Garapick, sledita pa svetovna rekorderka Richter in rojakinja Treiber.

V finalu bodo plavale: Richter in Treiber (NDR), Garapick in Cook (Kan.), Verrazsto (Madž.), Jesek (ZDA), Le Noach (Fr.) in Grieser (ZRN).

Na isti razdalji v prsnem slogu se obeta močan napad Nizozemke Mazeereuw. Skupno z Nemko Ankejevo sta dosegli daleč najboljša časa. V finalu bodo plavale: Mazeereuw Niz.), Linke in Anke (NDR), Rusanova in Uričnaja (SZ), Morey (ZDA), Petersson (Švedska), Stuart (Kan.) in Askam (ZRN).

Italijanski predstavniki so se danes odrezali slabo. V prvi vrsti je razočarala Laura Bortolotti, ki je na papirju spadala v finale na 200 m. Dosegla je samo 2'12'43. Izpadli so tudi Marugo (400 m mešano 4' 4''65), Roncelli (100 m hrbtno 1' 08''20) in Corniani (100 m prsno 1'18''54). Rešila se je le štafeta 4x100 m prosto, ki je celo dosegla tretji najboljši čas. Guarducci je v prvi predaji dosegel 52''54.

KOŠARKA

MEDCELINSKI POKAL

Zmagi Jugoslavije in Italije

V okviru tekmovanja za medcelinski pokal je v Beogradu Jugoslavija premagala Mehiko z rezultatom 100:71 (39:49). V Atenah pa je Kanada nepričakovano premagala Grčijo s 74:72 (39:36).

* * *

CANTU', 23. — Član Forsta in državni reprezentant Renzo Tombolato je bil žrtev lažje prometne nesreče. Tombolato je utrpel samo nekaj lažjih ran, ne bo pa mogel nastopiti z reprezentanco proti Mehiki.

* * *

ALŽIR, 23. — Po odpovedi Turčije, je organizacijski odbor sredozemskih iger izvedel novo žrebanje za sestavo skupin košarkarskega turnirja. V A skupini bodo igrale: Jugoslavija, Maroko, Tunizija in Libanon, v B skupini Alžirija, Španija in Egipt, v C skupini pa Grčija, Sirija in Italija.

AVTOMOBILIZEM

ENNA, 23. — 25 pilotov bo startalo v nedeljo na dirki «formule 2» za veliko nagrado Sredozemlja. Dirka bo veljala za evropsko prvenstvo. Proga je speljana okoli jezera Percusa.

ATLETIKA

DRŽAVNO PRVENSTVO V FIRENCAH

Del Forno za las ob rekord 222 cm Tržačan Zorn drugi na 400 m ovire

Dobri rezultati v disku (De Vincentiis 62,84 m) in na 5000 m Cindolo (13'48"4)

FIRENCE, 23. — Videmčan Enzo Del Forno je za las zgrešil nov državni rekord v skoku v višino. 220 cm je preskočil v prvem poskusu in s tem že osvojil državni naslov pred presenetljivo dobrim Ferrarijem, ki je bil pri 218 cm uspešen v prvem poskusu, medtem ko je Del Forno uspel komaj v tretjem skoku.

222 cm je Del Forno naskočil zelo odločno. Prvi poskus je bil slab, drugi že boljši, v tretjem pa je izgledalo, da je rekord gotov. Atlet se je visoko povzpel nad letvico, napaka z nogo pa je zakrivila padec letvice.

V drugem dnevu so bili doseženi še nekateri drugi boljši rezultati. De Vincentiis je vrgel disk 62,84 m daleč, Cindolo pa je 5000 m pretekel v 13'48''4. Na 400 m čez ovire je po pričakovanju zmagal Ballati, prišlo bi pa kmalu do presenečenja zaradi velikega napredka Tržačana Zorna, ki služi vojaški rok v športni skupini. Zorn je pred zadnjo zapreko že dohiteval Ballatija, premagal pa jo je nerodno in izgubil nalet. Vsekakor je dosegel nov osebni rekord 51''3. Ballati je bil za 2 desetinki boljši.

Ileana Ongar je zmagala na 100 m čez ovire s časom izenačenega rekorda 13''5, Buttari pa je gladko osvojil naslov na 110 m čez ovire s časom 13''8.

Do zaključka redakcije je bil v troskoku član CUS iz Trsta Piapan na drugem mestu s skokom 15,34 m. Piapan je imel tudi neveljaven skok okoli 15,50 m.

V finalnih tekih na 400 m sta zmagala Donata Govoni in Mario Borghi.

Rezultati prvega dne so le delno zadovoljili. Najboljša je bila vsekakor Sara Simeoni, ki je dosegla v skoku v višino svojo letošnjo najboljšo znamko 187 cm. Atletinja je po tem uspehu skušala postaviti nov državni rekord z letvico na 191 cm, vendar je trikrat dokaj jasno zgrešila. Od deželnih predstavnic se je poleg Videmčanke Pettoello med prve uvrstila tudi De Luca iz Latisane, njen rezultat 168 cm pa je slab. Atletinja je pred kratkim dosegla 174 cm in je na tem prvenstvu računala tudi na drugo mesto.

Skupinsko je bil dober tek na 3000 m steeple. Fave tokrat ni motilo srce in dolgoprogaš je lahko zaključil svoj tek v času 8'28''4, ki je še daleč od letošnjega najboljšega dosežka, vendar še vedno na dobri mednarodni ravni. Močno je na tej progi napredoval Cantoreggi, ki je le za malo zgrešil mejo 8'30''.

Izidi

1. Fava (Fiamme gialle)	8'28''4
2. Cantoreggi (Carab.)	8'30''6
3. Scarpezzini (Fiamme g.)	8'42''6
4. Carnicelli (FIAT Turin)	8'44''4
5. Lo Russo (Bari)	8'47''0
6. La Mantia (Carab.)	8'49''8

Metalci in metalke kopja so skrajno slabo izpolnili svojo tekmovalno nalogo. V moški konkurenci sta samo Cramerotti in Pappalardo presegla 70 m. Vsaj glede uvrstitve je bilo finalno tekmovanje ugodno za atlete iz naše dežele. Cerne iz Gradišča je bil četrti (68,86 m), Tržačan Tiepolo pa šesti z rezultatom 63,40 m. Z izjemo prvih dveh je bilo torej državno prvenstvo na deželni ravni.

Med dekleti je bilo tekmovanje zanimivo, ker je zmagovalka Amicijeva osvojila naslov prvakinje kopmaj v zadnjem metu. Rezultati pa so bili na zelo nizki ravni. Metalke iz naše dežele tokrat niso posegle v borbo za prvih šest mest.

Izidi

1. Amici (Forlì)	48,04 m
2. Ramella (Biella)	47,08 m
3. Arienti (SNIA Milan)	45,60 m
4. Petrollo (Perlini)	42,78 m
5. Quintavalle (ALCO)	41,40 m

Za finalne teke, ki so bili včeraj pozno ponoči so se uvrstili:

100 m (ženske):

Molinari 11''7, Miano 11''9, Resenterra 12'', Bottiglieri 11''5, Gnecchi 11''7 in Battaglia 12''.

100 m (moški):

Caravani 10''5, Rasori 10''6, Guerrini 10''5, Cappellina 10''6, Abeti 10''4 in Rossi 10''5.

400 m (ženske):

Govoni 56''2, Casserian 56''6, Olivieri 57'', Bolognesi 55''7, Rossi 55''8 in Ambroglini 55''9.

400 m (moški):

Corradini 48''4, Cellerino 48''5, Borghi 48''6, Di Guida 47''1, Maroldi 47''9 in Puosi 48''4.

NOGOMET

VSTOPNICE 74/75

Preko 18 milijonov gledalcev Več kot 42 milijard dohodka

V A-ligi občutno zmanjšanje obiskovalcev - Predvidene davčne olajšave

Italijanska nogometna zveza je objavila točne statistike o gledalcih in prodanih vstopnicah med raznimi nogometnimi prvenstvi 1974/1975.

Najvažnejša je ugotovitev, da se je število gledalcev, ki so obiskali tekme A, B, C in D lige zmanjšalo za približno 250 tisoč enot. V teku zadnjih prvenstev je tekme obiskalo skupno 18.278.190 gledalcev proti 18.521.695 iz prejšnjega prvenstva.

Padcu v številu gledalcev odgovarja pa porast vsote za nakup vstopnic in abonmajev. Skupna vsota je bila med zadnjimi prvenstvi za dobre štiri milijarde in pol večja. Vzrok je v plošnem povišanju cen.

Gledalci so seveda važnejši dejavnik v tej statistiki, njihov padec pa ne velja za vsa prvenstva. A—liga je na primer izgubila kar 877 tisoč enot, medtem ko jih je B-liga pridobila 555 tisoč. C-liga je pridobila samo 8 tisoč gledalcev, če pa upoštevamo, da so med prvenstvom 73-74 veljali predpisi o omejitvi prometa, lahko sklepamo, da je bil porast v tretji ligi znatno večji. Z omejitvijo prometa so namreč mnogi ostali doma in se odločili za nogometno tekmo namesto, da bi izbrali izlet.

Srednja cena vstopnic je bila med zadnjim prvenstvom 3.260 lir za A-ligo, 2.490 lir za B-ligo, 2.085 za C-ligo in 1.675 za D-ligo.

V načrtu so davčne olajšave na cene vstopnic. Finančno ministrstvo naj bi zmanjšalo odstotek za državno blagajno, v zameno, da bi nogometna zveza predpisala za A-ligo vsaj 40 odstotkov vstopnic pa najvišji ceni 2.000 lir. To bi nedvomno povečalo dotok gledalcev na tribune nogometnih igrišč.

Od prodanih vstopnic in abonmajev so med prvenstvom 1974/75 nogometni klubi prvih štirih jakostnih kategorij prejeli umazani dohodek dobrih 42 milijard lir.

* * *

BARCELONA, 23. — Bivši trener zahodnonemške Borussie iz Mönchengladbacka Weisweiler je nastopil službo pri nogometni ekipi tega mesta. V Barceloni igra tudi Crujjf, ki pa bo baje špansko ekipo zapustil po prihodnjem prvenstvu. Weisweiler, ki je vnet zagovornik izrazito napadalne igre, je igralcem obljubil reke pota. Pred njim je Barcelono treniral Nizozemec Michels.

BEZBOL

RIM, 23. — Za evropsko prvenstvo in za medcelinski pokal so bili izbrani naslednji igralci: Castelli, Cattani, Ciccone, Varriale, Foppiani, Miele (Bernazzoli), Cavazzano, Ruello (Milano BC), Orizzi, Romano, Russo, Vandi, Peretti (Cercosti), Germano (Colombo), Prisco, Di Santo (Mobilcasa), Spica, Cherubini, Re (Norditalia).

RENAIX, 23. — Kljub znanim poškodbam se Eddy Merckx ni odpovedal ekshibicijskemu nastopu in na 105 km dolgi progi in zmagal. V končnem naletu je Merckx premagal Dierickxa in De Witteja. V prvi skupini sta bila med drugimi tudi Gimondi in De Vlaeminck.

Roland Matthes in Ulrike Richter sta si tako čestitala po prvem dnevu tekmovanja. Oba imata že eno zlato odličje

Udeleženci spominskega teka v Trebčah pred spomenikom padlih v NOB

SABLJANJE

PO SP V BUDIMPEŠTI

Slaba atletska priprava usodna Italijanom

Eno tretje mesto najslabši uspeh po 16 letih

Običajno močna Italija je na svetovnem prvenstvu v Budimpešti osvojila samo eno bronasto kolajno v ekipnem tekmovanju s floretom. Ekipo so sestavljali Calatroni, Coletti, Simoncelli, Granieri in Montano. Tako slabega uspeha ni Italija zabeležila že od leta 1959.

Izvedenci so med tem svetovnim prvenstvom ugotovili, da je postalo sabljanje iz zgolj akademskega razvedrila, odločno «atletska» panoga.

Italijani, ki tej skrivnosti niso dajali veliko važnosti v pripravi svojih reprezentantov, so se nenadoma znašli pred nepremostljivimi težavami in večkrat klonili tudi pred neodločilnimi spodrsljaji psihološkega značaja kot so bile na primer netočne odločitve sodnikov.

Kot celota so se izkazali še vedno velesila samo v floretu, posamezniki pa so tudi v tej kategoriji hitro izpadli iz tekmovanja.

Iz četrtega oziroma tretjega mesta iz zadnjih dveh svetovnih prvenstev so v ekipni lestvici tokrat zdrknili kar na osmo kar je pri sabljanju (velika premoč 2-3 držav) skrajno slabo.

Na neuradni lestvici vseh svetovnih prvenstev in olimpijskih iger je Italija še vedno na tretjem mestu za Madžarsko in Sovjetsko zvezo ter pred Francijo, Poljsko, Zahodno Nemčijo in Kubo.

KONJSKI ŠPORT

Mancinelli v Trstu

Danes se bo začel na hipodromu pri Montebellu 17. jahalni turnir za trofejo Stock.

Med drugimi bo nastopil olimpijski prvak Graziano Mancinellli, ki se je na zadnjih turnirjih izkazal z vajami brez napak.

Ni še zagotovljena prisotnost Raimonda D'Inzea.

ODBOJKA

MONTREAL, 23. — Na ženskem predolimpijskem turnirju v odbojki se bosta v finalu za prvo mesto pomerili Sovjetska zveza in Japonska. Sovjetinje so premagale trdoživo reprezentanco Kanade s 3:0 (9, 8, 11) nato pa ZDA z istim rezultatom (9, 10, 6). Japonke so iste nasprotnice premagale z dvema 3:0. ZDA so dosegle proti njim po 8, 8 in 2 točki. Kanadčanke pa po 13, 8 in 3.

CIUDAD MEXICO, 23. — Mehika se je odpovedala tekmovanju za prihodnji Davisov pokal. Razlogi so politični. Mehiko so uvrstili v severnoameriško skupino, kjer bi pa morala igrati tudi Južna Afrika. Mehika je v bistvu sprejela poziv OZN naj se ta država bojkotira tudi na športnem področju zaradi svoje rasistične politike. Že v zadnji izdaji Davisovega pokala je prišlo do istega primera. Mehika, ki je izločila ZDA se je odpovedala naslednjemu dvoboju z Južno Afriko.

OBVESTILO

ŠD Primorje vabi vse mlade nogometaše s Proseka, Kontovela in okolice — rojene v letih 1961, 1962 in 1963 — na sestanek, ki bo danes, 24. t.m., ob 19. uri na sedežu društva. Govorilo se bo o prvenstvu naraščajnikov.

SMUČANJE

PRIPRAVE «AZZURROV»

V Madonni di Campiglio za nabiranje kondicije

Dvakrat so italijanski smučarji že vadili na snegu

V zimskošportnem središču Madonna di Campiglio se bodo jutri zbrali člani italijanske A reprezentance v alpskem smučanju. Do 30. julija bodo smučarji pridobivali predvsem atletsko kondicijo. Pod vodstvom trenerjev Messnerja in Peccedija bodo vadili Diego Amplatz, Franco Bieler, Paolo de Chiesa, Bruno Confortola, Piero Gros, Sepp Oberfrank, Tino Pietrogiovanna, Herbert Plank, Fausto Radici, Arnold Senoner, Gustav in Roland Thöni ter Ilario Pegorari.

Manjkal bo le Helmuth Schmalzl, ki je še pod zdravniško kontrolo zaradi posledic raznih poškodb.

To je že tretji poletni skupni trening italijanske reprezentance, ki bo skušala startati v prihodnji sezoni pri najboljših močeh. Pred tem treningom so «azzurri» že dvakrat vadili na visokogorskih smučiščih.

NEAPELJ, 23. — V prvem dnevu vaterpolskega turnirja za pokal časopisa «Il Mattino» je Honved iz Budimpešte premagal Jadran z rezultatom 6:5, v mestnem derbiju pa so Canottieri premagali Rari Nantes s 6:2. V drugem kolu se bodo srečali: Jadran - Canottieri in Honved - Rari Nantes.

Prizor z odbojkarskega turnirja v Nabrežini

janko kersnik: 35.

CIKLAMEN

«Če bode Elza pametna, dobro bode za oba! In celo, haha, če bo kaj otrok — haha, Meden oče, hahaha —»

Grajski gospodar se je vil od smeha.

Doktor pa je polagoma utrnil pepel od svoje smotke ter mignil z rameni; a smejal se ni.

«Ah, še nekaj, doktor,» dejal je Bolè po kratkem molku ter stopil k bližnji mizi po vžigalice, da si užge ugaslo smotko, «Pozabil sem skoro — toda ti si vendar sam dobil naznanilo?»

«O čem?» vpraša oni malomarno.

«Da je Ilovski umrl. Saj veš, oni bolni tujec z Medenove pristave, čigar žena —»

On ni mogel nadaljevati, kajti doktor je bled ko zid planil s svojega stola ter prijel ga krčevito za roko.

«Umrl je?» hitel je hripavo.

«Za Boga — ali ti je bil v sorodu — ka-li, da si se tako prestrašil?» meni Bolè ter gleda začuden v razburjeni doktorjev obraz.

Pa ta je bil že premagal prvo vzhičenje.

«Iznenadilo me je, ker — ker njo poznam in njeno rodbino.»

Doktor je rekel to jako mirno, pa Bolè je bil vendar pozoren postal.

«A — a — tako? Spominjam se, da si že prej poznal ono lepo tujko! Doktor — morda si se pa v njo zaljubil — sedaj pa ‚post nubila Phoebus' — ka-li?»

«Ne šali se vedno, ljubi moj! Ti si kakor kavka na strehi —.»

«Ti pa kakor zaljubljen golob brez peruti!»

Hrast se je nejevoljno obrnil v stran. Novost, katero mu je bil razodel graščak, prevzela ga je bila tako, da je komaj ohranil svojo duševno ravnotežje. «Katinka, Katinka,» to je bila edina misel njegova.

Sluga je nesel nekoliko kozarcev vina mimo.

«Doktor, ti si slabe volje — pijva kozarec —!»

Hrast ga je izpraznil na dušek.

«Viresque acquirit — —»

«Bibendo!» končal je doktor s smehom Boletove besede.

Nekoliko drugih gospodov je pristopilo in Hrast se je umaknil počasi v drugo sobo.

Najrajši bi bil sam, pa oditi ni mogel prej nego drugi. Prekoračil je več sob, pa povsod so bili glasni razgovorjajoči se gostje. Na hip je obstal; prišel je bil v salon, kjer sta se prvikrat dalje časa razgovarjala z Elzo. Tudi danes ni bilo nikogar tu in doktor je nameraval sesti na bližnji stol, ko vstopi skozi nasprotna vrata — Elza. Videti je bilo skoro, kakor bi bila sledila Hrastu, kajti niti začudenja ni pokazala, da ga najde na tem mestu. Bila je že popolnoma za odpotovanje opravljena; edina zlatnina, katero je nosila, bila je majhna zapona na ovratniku, v podobi cvetličnega šopka jako umetno ponarejeni korčki, običajno darilce Hrastovo, katero ji je bil sinoči poslal.

On je to takoj zapazil in morda bi mu bilo to vselej po volji, samo nocoj, sedaj v tem trenutku ne, ko mu je dušo polnila čisto druga podoba.

«Prilike nisem imela do sedaj, zahvaliti se vam, gospod doktor, za prijazni spomin,» dejala je mehko, kakor je le ona znala s svojim zvonkim glasom, in iz njenih temnomodrih oči se je posvetil čuden ogenj.

Hrast je kakor neizkušen mladenič obrnil pogled v stran.

«Ne šalite se, milostiva...» dejal je in jezik mu je bil nekako okoren.

«Jaz se ne šalim!»

Njemu je bilo že žal, da si je bil s tem darilom hotel privoščiti malo maščevanje. Sedaj je trdnovratno molčal ter igral se z verižico pri uri.

«Doktor!» pričela je ona ter malo prenehala, tako da se je moral ozreti v njo. Pogledal jo je in zopet ga je vznemiril oni temni ognjeni svit njenih oči.

«Pojdite z menoj!» dejala je zapovedujoče ter obrnila se proti vratom, skozi katere je bila vstopila. On je stopil skoro nehote za njo.

Šla sta skozi dve sobi in tretja, v katero sta stopila, bila je njena prejšnja, guvernantina soba. Vse je bilo v neredu v njej; na mizi pa je brljavo gorela sveča.

Mlada žena je obstala sredi sobe ter hlastno snela klobuk raz glavo in vrgla ga v naslanjač.

«Tu sva sama, doktor,» dejala je polglasno ter stopila pred njega, «in časa imam tudi le nekoliko trenutkov; hočem pa, da bode med nama vse poravnano. Odgovorite mi, ste me li kdaj ljubili — tako ljubili...» Ni mogla končati svojega govora.

On pa je stal nem pred njo; da, ko bi mu ne bila prej ona druga nesrečna žena stopila pred duševno oko; ko bi mu ne bila vzplamtela malo trenutkov prej ona nekdanja ljubezen vnovič s tako silo — sedaj bi se bil oklenil nje — udušil bi se bil v tej strasti, ki se mu je bližala tako zapeljivo.

Sedaj pa je ostal mrzel in le ena skrb se ga je lotila, da je hlastno pogledal proti zaprtim vratom, skrb, da bi ga ne videl kdo tukaj.

Do tega, da je sedaj uvidel in spoznal, da ga Elza ljubi — do vsega tega mu ni bilo nič.

Medenova soproga je to zapazila in skoro ni moči imela prikriti svojih čutil. Rokavico, katero je bila snela s prstov, raztrgala je krčevito ter sedla v naslanjač.

(Nadaljevanje sledi)

Uredništvo, uprava, oglasni oddelek, TRST, Ul. Montecchi 6 PP 559 — Tel. 79 38 08 79 46 38 79 58 23 76 14 70
Podružnica Gorica, Ul. 24 Maggio 1 — Tel. 83 3 82
Naročnina
Mesečno 1.750 lir — vnaprej: polletna 9.500 lir, celoletna 17.500 lir. Letna naročnina za inozemstvo 23.500 lir. za naročnike brezplačno revija «Dan» V SFRJ številka 1 50 din, ob nedeljah 2.— din, za zasebnike mesečno 24.— letno 240 — din, za organizacije in podjetja mesečno 30.—, letno 300.— din
Poštni tekoči račun za Italijo Založništvo tržaškega tiska, Trst 11-5374

PRIMORSKI DNEVNIK

Stran 6 24. julija 1975

Za SFRJ Žiro račun 50101-603-45361 «ADIT» • DZS • 61000 Ljubljana, Gradišče 10/II nad. telefon 22207
Oglasi Za vsak mm v višini enega stolpca: trgovski 250, finančno-upravni 500, legalni 500, osmrtnice in sožalja 250 lir. «Mali oglasi» 80 lir beseda. Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri oglasnem oddelku ali upravi. Iz vseh drugih pokrajin Italije pri S.P.I.
Odgovorni urednik Gorazd Vesel Izdaja in tiska ZTT - Trst

PREISKAVA O POKOLU NA TRGU DELLA LOGGIA V BRESCII

Krčevit molk zaprtih obtožencev glede istovetnosti mandatorjev

Bojijo se, da bi preveliko zgovornost plačali s smrtjo - Včeraj je bilo na vrsti zasliševanje Raffaeleja Papa, ki je kljubovalno zavrnil vse obtožbe

MANTOVA, 23. — Po Angiolinu Papu, ki je bil prejšnji teden zaslišan dvakrat, in Cosimu Giordanu, ki je bil zaslišan predvčerajšnjim v turinskem zaporu, sta brescianska sodnika Vino in Trovato, ki vodita preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia, danes zaslišala v zaporu v Mantovi starejšega Papovega brata Raffaela, prav tako obtoženega sodelovanja pri pokolu in umora fašista Silvia Ferrarija.

V trenutku ko poročamo, je zasliševanje, ki se je začelo opoldne, še v teku, vendar po skopih vesteh iz mantovskega zapora kaže, da obtoženec izzivalno kljubuje preiskovalcem. Že na prvo vprašanje je odgovoril s kletvico in s pripombo: «Boste vendarle razumeli, da sem bil na dan pokola do poldne doma v postelji?» Dve uri, kolikor je trajal prvi del zasliševanja je Raffaele Papa vztrajno zanikal vse trditve sodnikov, tudi take, za katere sta Vino in Trovato zbrala trdne dokaze. Ni ga bilo na Trgu della Loggia, ne v baru «Dei Miracoli», kjer so teroristi po pokolu nazdravili fašizmu, ni vedel ničesar o atentatu na Silvia Ferrarija, mladega desničarskega terorista, ki so ga pajdaši ubili, ker ni hotel sodelovati pri podlem bombnem atentatu. V svojem kljubovalnem zanikanju je šel Papa celo tako daleč, da je pokopal svojega brata in ni podprl njegovega alibija. Res je sicer, da je Angiolino Papa že priznal sodnikom, da je sodeloval tako pri umoru Ferrarija kot pri pokolu na Trgu della Loggia, krčevita obramba Raffaeleja Papa pa je vsekakor še dokaz več, da je podlost dominantna nota, ki preveva vso preiskavo o pokolu na Trgu della Loggia.

Naj pri tem omenimo le primer Maura Ferrarija, brata ubitega Silvia. Fant, ki je obtožen sodelovanja pri pokolu, je dobro vedel, da so Buzzi, Nando Ferrari in drugi pajdaši pripravili bratu smrtno past. Namesto da bi jih prijavil sodišču in zahteval pravično kazen za morilce, jih je s svojim molkom kril, še več sodeloval je še pri bolj podlem morilskem načrtu, ki je zahteval osem mrtvih in nad sto ranjenih.

Resnica je prišla postopno na dan zaradi vestnosti in prizadevnosti sodnikov Vina in Trovata, ki sta počasi raztrgala skrivnostno mrežo molka in sumljivega prikrivanja dokazov. V verigi zarotnikov je najprej popustil Angiolino Papa, najšibkejši člen, ki je s svojimi polovičnimi priznanji pokazal preiskovalcem pravo pot. Fant se očitno ne boji zapora, saj je tudi priznal, da je osebno postavil peklenski stroj v koš za odpadke na Trgu della Loggia, boji pa se za življenje in ni hotel pokazati preiskovalcem poti, ki vodi do mandatorjev. V zaporu mu je pristaš zloglasne fašistične skupine MAR Carla Fumagallija zagrozil s smrtjo, če bo črhnil le besedico o mandatorjih, do katerih vodita milanska fašista, ki sta sodelovala z brescianskimi teroristi pri skovanju načrta za pokol in o katerih sta sodnika zvedela doslej bore malo.

Številni indici namreč kažejo, da ne Buzzi ne njegovi pajdaši niso bili sposobni organizirati pokola ter pretehtati vse politične posledice podlega zločina. Očitno pa je tudi, da sta bila sodnika Vino in Trovato na dobri poti, ko so zagrozili Angiolinu Papu s smrtjo in s tem prisilili k molku tudi ostale pajdaše. Cosimo Giordani, ki je bil zaslišan predvčerajšnjim, je krčevito zanikal vsakršno odgovornost in prav tako ravna tudi Papa. Njegovo zasliševanje je bilo po mnenju sodnikov res pomembno, saj fant ve o pokolu še več kot brat, kaže pa vsekakor, da so njegovi živci trdnejši. Tudi on se je v izbiri med zaporom in smrtjo raje odločil za zapor, katerega stene so včasih zelo propustne.

Vprašanje je torej, če bo popustil še en člen v zločinski verigi pokola na Trgu della Loggia. Danes kot rečeno, morda pa bo v petek ali v nedeljo, ko bo na vrsti zasliševanje Maura Ferrarija in Ermanna Buzzija.

HAMBURG, 23. — Enajst mrtvih in 70 ranjenih je krvavi obračun železniške nesreče na hamburški postaji, ki se je pripetila včeraj pozno popoldne. Vso noč so gasilci ob luči reflektorjev rezali kovinske plošče vagonov in vlekli iz razbitin trupla. V vlaku, ki je trčil v nasprotni tovorni sestav, so bili v glavnem delavci-vozači.

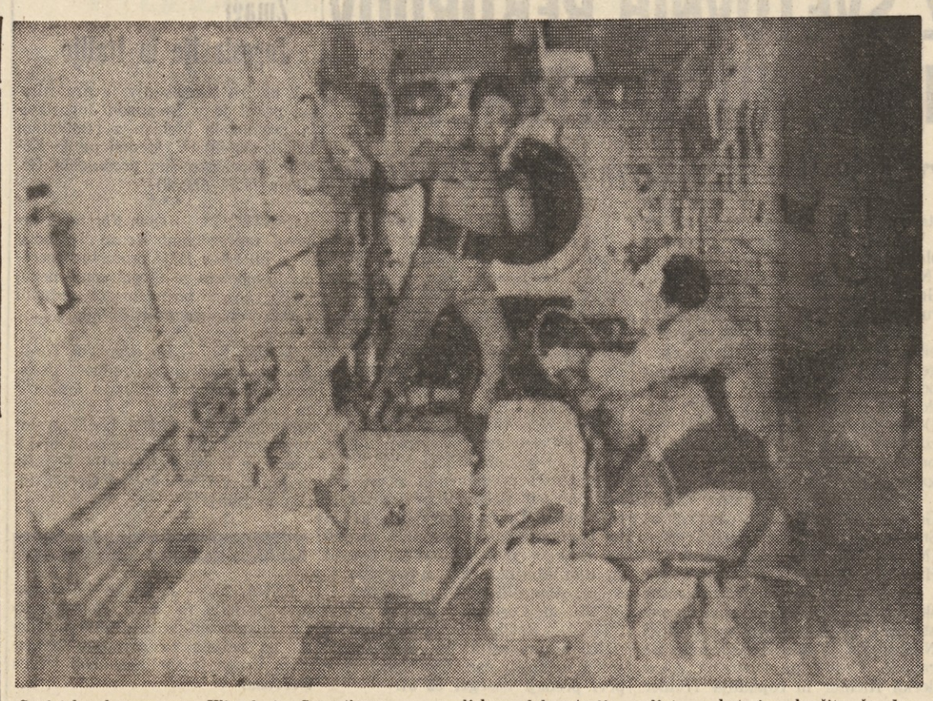

Sovjetska kozmonavta Klimuk in Sevastianov v vesoljskem laboratoriju saljut, s katerim krožita že dva meseca okrog našega planeta. Vesoljca, ki sta pred skorajšnjim povratkom na Zemljo, sta z izjemo ameriških kozmonavtov odprave skylab—3, moža, ki sta letela najdlje v vesolju.

SKLEP DR. VITALONEJA O ARHIVIRANJU ZADEVNE PREISKAVE

Prispevki industrijcev zasebnikom (političnim strankam) niso kaznivi

Sladkorni industrijci so pred leti izplačali poldrugo milijardo trem vladnim strankam - «Esso» pojasnjuje, da je strankam plačala 30 milijard lir - Demantirana podtikovanja ameriškega tiska

RIM, 23. — Namestnik državnega pravdnika dr. Claudio Vitalone je zaključil svoj del preiskave o «prispevkih» za poldrugo milijardo lir, ki so jih italijanski industrijci sladkorja izplačali vladnim strankam — KD, PSDI, PSI prejšnja leta. Claudio Vitalone predlaga preiskovalnemu sodniku, naj zadevo «arhivira», češ da ne gre za kazniva dejanja.

Zanimiva je motivacija sklepa, ki jo baje navaja dr. Vitalone. Zapisali smo «baje», ker za sedaj ta del dokumenta ni javen in bo objavljen čez nekaj dni ali tednov. Vsekakor pa krožijo govorice, da je dr. Vitalone izhajal iz spoznanja, da so v italijanskem pravnem sistemu politične stranke nič manj kot zasebne ustanove. Kot take torej lahko prejemajo prispevke zasebnikov. Vitalone nadalje utemeljuje, čemu ne gre za podkupovanje, temveč za prispevke «organom, ki ustvarjajo oblast». Vitalone pravi: gre za stranke na oblasti in je znano, da je korist industrijcev, če se ta oblast ohrani. Od tod njihovi prispevki, ki ne spadajo v okvir korupcije, če pomislimo, da so bili redno vknjiženi v proračunih omenjenih sladkornih industrijskih podjetij.

Kot je znano se je preiskava o prispevkih sladkornih industrijcev političnim strankam pričela julija lani, zaradi preiskave padovanskega sodnika Tamburina o fašistični prevratniški celici «Vetrovnica». Tedaj so med dokumenti Piaggiove družbe «La Gajana» odkrili tudi sledi teh prispevkov. Ta del preiskave so izločili in ga predali Vitaloneju, skladno s težnjo kasacijskega sodišča in političnih oblasti, da se kočljive preiskave pošljejo v Rim, bliže oblastem.

V preiskavi so med obtoženci bili predvsem industrijci, kot sta Monti in Piaggio ter upravniki treh vladnih strank: Micheli za KD, Amadei za PSDI in Talamona za PSI.

S tem se torej zaključi eno izmed poglavij o korupciji političnih strank. Medtem je v glavnem mestu potekala tiskovna konferenca predstavnikov italijanske podružnice ameriškega naftnega monopola «Esso» (Exxon, ZDA).

Predstavniki italijanske «Esso» so najprej našteli težave, v katerih delujejo v Italiji in se nato zadržali pri vprašanju izplačevanja prispevkov političnim strankam. Priznali so, da so do leta 1971 izplačali nekaterim italijanskim strankam približno 28 do 30 milijard. Pri tem so takoj poudarili, da so prispevke plačevali po zapletenih poteh in da zato ne morejo dokazati, koliko je prejela vsaka stranka.

Demantirali so tudi informacije ameriškega tiska o tem, koliko naj bi prejela vsaka italijanska stranka. Čeprav tega izrecno niso omenili, pa je jasno, da so s tem morali priznati, da ni bila resnična podtaknjena vest o domnevnih prispevkih KPI za smešno vsoto 50 milijonov lir. Kot znano je rimski filokomunistični dnevnik «Paese sera» že objavil o tej zadevi noto in razkril ozadje tega podtikovanja. «Paese sera» je namreč prejel v nekaj letih omenjeno vsoto (50 milijonov lir) kot redno plačilo faktur za objavljeno časopisno reklamo. Reklama, poudarja rimski dnevnik, pa nikoli ni bila zastonj.

Vlada bo izdala dekret o mamilih

RIM, 23. — Kljub juridičnemu nasprotovanju predsednika pravosodne komisije senata, Vivianija (PSI), je minister za zdravstvo Gullotti ponovil obvezo, da bo vlada skrajšala «iter» zakona o mamilih tako, da bo takoj po odobritvi osnutka v senatni komisiji izdala zakonski dekret, da bodo norme takoj stopile v veljavo. Gre, v bistvu, za obvezo, ki jo je vlada sprejela na pritisk radikalcev in nekaterih katoliških skupin, ki zahtevajo za Italijo bolj sodobno zakonodajo o mamilih.

Komisija nadaljuje razpravo in je včeraj preučila člen, ki določa, da ni kazniv, kdor za lastno uporabo hrani manjše količine mamil. Policija mu jih bo, vsekakor, zaplenila.

MOSKVA, 23. — Mednarodni kinofestival v sovjetski prestolnici se je zaključil s podelitvijo treh nagrad. Zlate kolajne so prejeli sovjetski film japonskega režiserja Akira Kurosawe «Dersu' Uzala», «Obljubljena dežela» poljskega režiserja Wajde ter italijanski film «C'eravamo tanto amati» režiserja Ettora Scole.

ZGLEDNA SKRB ZA ZDRAVJE DRŽAVLJANOV

Staro načelo demokracije pravi, da so vse državne ustanove in ves državni aparat v službi naroda, ki jih z izvolitvijo pooblašča, da v mejah človeških sposobnosti kar najbolje uredijo družbeno življenje. To načelo pa je šlo marsikje kaj hitro v pozabo in oblastniki so ga raje nadomestili z bolj sebičnim, da je narod v njihovi služba in obstaja le zato, da mu ukazujejo po mili volji ter da ga izžemajo.

Vzemimo na primer vprašanje telefonskih tarif v Franciji: dvetretjinska večina uporabnikov telefona se pritožuje, da jih državna telefonska služba goljufa in jim naloži vselej višje pristojbine kot bi jih bili dolžni plačati. Prišlo je celo do absurda, da je neki porabnik dokazal napake v številcu telefonov s pomočjo sodstva, moral pa je kljub temu plačati račun, ki mu ga je poslala uprava telefonske družbe.

To pa naj nam nikakor ne bo v tolažbo, češ da se Francozom s telefoni godi prav tako slabo kot nam, kot našim čezalpskim sosedom ni v tolažbo dejstvo, da so tudi nam v zadnjih časih zasolili telefonski račun tako, da je skoraj neprebavljiv.

Morda pa oblasti le niso tako sovražno nastrojene do navadnega smrtnika, pač pa, čeravno z drastičnimi ukrepi, skrbijo za naše telesno in moralno zdravje. Zavrteti številčnico na telefonu in se pogovoriti s sosedom ali znancem je vsekakor preudobno in, kot so ugotovili zdravniki, je udobnost smrtno nevarna človeku, saj mu zaradi premajhne fizične aktivnosti zrase trebuh, ženske pa se prekomerno širijo v bokih. Če bo torej porabnik spričo dragega telefona kot v dobrih starih časih raje skočil do soseda in mu osebno povedal to, kar bi sicer zaupal telefonski žici, bo s tem koristil tudi svojemu zdravju in estetiki.

Sicer pa so dietologi tudi ugotovili, da se moderni človek preobilno hrani, morda oblast pa je tudi tej bolezni našla takojšen protiukrep: z izumom združevanja dohodkov zakoncev so marsikoga prisilili (manj premožne seveda, kajti petičneži si za zdravljenje lahko privoščijo zdravnika), da se je odpovedal preobilju maščobe. In teh primerov, kako oblast skrbi za našo telesno kondicijo je še nešteto: zadnji, o katerem pa se le šušlja, je občutna podražitev kruha.

TRŽAŠKI DNEVNIK

PO PREKINITVI BELE STAVKE CARINIKOV

STANJE NA PREHODIH IN V PRISTANIŠČU SE KONČNO IZBOLJŠUJE

Po sklepu sindikata carinikov, da se prekine bela stavka uslužbencev te kategorije, se stanje na obmejnih prehodih in v tržaškem pristanišču postopoma izboljšuje.

Na obmejnih prehodih z Jugoslavijo praktično ni več zastojev, čeprav je promet, po mnenju carinikov, še vedno zelo velik. Ob italijansko-avstrijski meji, na prehodu pri Kokovem, se je stanje tudi vidno spremenilo, kljub temu pa na avstrijski strani še čaka na carinarske izvide približno sto tovornjakov.

Edino v tržaškem pristanišču je zastoj še občuten. Cariniki tega območja namreč niso prejeli še natančnih navdil za prekinitev bele stavke in nadaljujejo z delom od 8. do 14. ure. Železniški tiri v starem pristanišču so zato natrpani z vagoni, ki še niso bili razcarinjeni. Tudi v Tržaškem zalivu so še vedno ustavljene petrolejske ladje, ki so že raztovorile svoj tovor, vendar morajo počakati na dokončne carinarske izvide.

Drevi bodo na posebnem sestanku uslužbenci pristanišča proučili nastalo stanje.

● **Drevi ob 20.30** bo priredila sekcija KPI s Proseka - Kontovela v Prosvetnem domu na Proseku (Soščeva hiša) sestanek na temo: «Zmaga KPI po volitvah 15. in 16. junija in naloge komunistov». Govoril bo deželni svetovalec Dušan Lovriha.

● **Jutri se bo pričel** na igrišču za mladino v Ul. S. Marco praznik komunističnega tiska, ki ga organizira sekcija KPI — Campi Elisi. Isti dan bo na sporedu diskusija o socialnih problemih tega področja, ki jo bo odprl univerzitetni študent Giorgio Bernard. Zvečer bo nastopila skupina «Giorni Cantati». V nedeljo bo govoril pokrajinski svetovalec Ezio Martone.

NA KRASU JE ZMANJKAL TOK

Takojšen poseg SGZ pri pristojnih organih

Kraške vasi od Banov do Bazovice so bile včeraj skoraj 24 ur brez električnega toka. Tako stanje je povzročilo veliko nevšečnosti celotnemu prebivalstvu. Še posebno pa je povzročilo ogromno škode vsem gospodarskim dejavnostim, od obrtniških delavnic, ki niso mogle obratovati, pa do trgovskih in gostinskih dejavnosti, ki jim je pomanjkanje toka izključilo vse hladilne naprave z logično posledico izgube določene količine zalog.

Takoj ko je izvedelo za tako stanje je Slovensko gospodarsko združenje poseglo pri pristojni občinski ustanovi in se pozanimalo za vzroke pomanjkanja elektrike. Istočasno pa je zahtevalo razgovor z odgovornimi funkcionarji. Včeraj ni moglo do tega razgovora priti zaradi odsotnosti najvišjih funkcionarjev. Zaradi tega predvidevamo, da bo danes, tako da bomo lahko jutri podrobneje poročali o korakih, ki jih misli SGZ storiti v obrambo interesov svojih članov.

SGZ vabi vse člane, da se takoj javijo v tajništvu oz. da čim prej sporočijo škodo, ki so jo utrpeli, tako da bo lahko posredovalo pristojnim organom zahtevo, da posežejo v njihovo pomoč. Tajništvo je na razpolago vsako jutro od 9. do 12. ure.

Zborovanje izvoljenih predstavnikov PSI

Deželni odbor PSI bo priredil v nedeljo, 27. julija, ob 9.30 v razstavni palači v Vidmu deželno zasedanje sekretarjev sekcij, izvoljenih pokrajinskih in občinskih svetovalcev. Na zasedanju bo poročal odgovorni za krajevne uprave vsedržavnega vodstva stranke posl. Silvano Labriola. Na zasedanju bodo prisotni poslanci, deželni svetovalci in člani deželnega odbora PSI.

Sestanek delegacij federacij PSI in KPI

Danes sta se sestali delegaciji pokrajinskih federacij PSI in KPI, ki sta jih vodila Boniciolli in Tonel. Na znanje sta sprejeli dejavnost levih uprav okoliških občin in sta potrdili sklep, da bosta zagotovili devinsko-nabrežinski občinski upravi demokratično in odprto upravljanje, tako da bo možen konstruktiven in pozitiven prispevek drugih antifašističnih sil. Glede tržaške občine so se dogovorili za razne programske pobude, še zlasti v okviru rajonskih konzult, katerih pristojnosti in način izvolitve mora biti še letos dogovorjen.

Glede tržaškega pokrajinskega sveta pa sta delegaciji zavrnili kakršnokoli možnost komisarske uprave, ki jo je treba preprečiti z novim odnosom političnih demokratičnih sil, ki mora likvidirati vsako diskriminacijo. Še zlasti so ugotovili polno soglasnost glede konkretnih pobud za protifašistični boj in za reševanje problemov slovenske skupnosti na pokrajinski, deželni in parlamentarni ravni. Ugotovili so enakost pogledov v zvezi s sindikalnimi spori in glede problemov socialnega ter psihiatričnega skrbstva.

Končno sta bili obe delegaciji mnenja, da bodo v skladu z avtonomijo obeh strank drugače nastopili v odnosu do demokristjanskega enobarvnega odbora na pokrajini.

Tiskovni urad PSI je tudi sporočil, da se bo tajništvo danes sestalo z delegacijo PLI, s katero bo preučilo krajevni politični in upravni položaj.

Tržaški maturanti odpotujejo danes na izlet po SFRJ

Danes bo 40 dijakov s Tržaškega, ki so opravili zrelostni izpit, odpotovalo na enotedenski tradicionalni maturitetni izlet po Jugoslaviji. Izleta se bo udeležilo 13 dijakov znanstvenega liceja, 10 s klasičnega, 3 z učiteljišča in 14 s trgovskega tehničnega zavoda. Spremljali jih bodo jugoslovanski vodnik ter profesorja Samo Pahor in Ivana Placer.

Na potovanju si bodo letošnji najboljši tržaški maturanti ogledali zanimivosti nekaterih jugoslovanskih mest, kot so Zagreb, Jajce, Sarajevo, Mostar, Split in druga. Na povratku pa bodo lahko občudovali lepote dalmatinske obale.

Slovenski dijaki bodo odpotovali danes ob 8. uri z Oberdankovega trga, vrnili pa se bodo prihodnji četrtek, 31. julija, ob 21. uri.

● **Miljska sekcija KPI** bo priredila od jutri do nedelje na vrtu Ljudskega doma v Miljah tradicionalni praznik komunističnega tiska. V petek zvečer bo na sporedu okrogla miza, na kateri bodo miljske žene razpravljale o njihovi vlogi v javnem življenju. Nato bodo predvajali Pietrangelijev film «Bianco e Nero». V soboto bo deželni tajnik komunistične mladine Paolini odprl diskusijo o pomenu glasovanja mladine na zadnjih volitvah. V nedeljo bosta govorila miljski župan Millo in sen. Bacicchi. Zvečer bo ples.

Lepa revija folklore na Gradu sv. Justa

Polno slovenskega duha je bilo v plesih, petju in glasbi folklornih skupin Furlanije - Julijske krajine, ki so včeraj zvečer nastopali na Gradu sv. Justa. Tako z nošami, kot z melosom, s katerim je bil prežet nastop videmske skupine «Ballarins de Riviere», nas je spominjal na šege in navade slovenskih Brd. Sledili so uspeli nastopi dveh skupin: skupina iz Pordenona «Danzerini di Aviano» nam je prikazala s plesom in petjem zgodovino zahodnih predelov Furlanije, uspešen je bil tudi nastop skupine «Danzerini di Lucinicco».

Res prijeten večer so nekoliko zasenčili številni prazni sedeži.

Slovenski svetovalci

(Nadaljevanje z 2. strani)

socialiste povsem sprejemljive zahteve. Na tej osnovi je prišlo do novega razmerja sil in se je ustvarilo tajništvo v troje (riscossa, levica in avtonomisti) do jesenskega kongresa stranke.

Končno je z današnjo sejo povezano še stališče Slovenske skupnosti, ki se ni udeležila pogajanj, ali točneje, ki je bila prisotna samo ob zaključku razprave o programu pokrajine, ker je prevladalo stališče, da njeni izvoljeni predstavniki ne bodo neposredno sodelovali v upravah. Poleg splošnih vprašanj, o katerih smo že govorili in ki se nanašajo na neposredno pristojnost pokrajine, je Slovenska skupnost včeraj zastavila demokristjanom še nekatere druge zahteve, ki jih je povezala z glasom svojega predstavnika za izvolitev predsednika in pokrajinskega odbora. Te zahteve se nanašajo na zakon o kraških rezervatih, na ureditev urbanističnih vprašanj kraških vasi, na odobritev enega ali dveh zakonskih predlogov, ki jih je vložil deželni svetovalec Štoka, na imenovanje predstavnika Slovenske skupnosti v deželno komisijo za RAI-TV in končno na zvišanje podpor slovenskim organizacijam. Glas Slovenske skupnosti v pokrajini je važen, saj je to šestnajsti glas (vseh pokrajinskih svetovalcev je trideset), ki je odločilen za izvolitev predsednika že na prvi seji, drugače pa bo treba sejo pokrajinskega sveta ponoviti.

Na vsak način pa tako za socialiste kot za Slovensko skupnost velja osnovno stališče, da se ni nihče obvezal, da bo jeseni «preveril» svoje sodelovanje in avtomatično stopil v pokrajinski odbor. To vprašanje bo na dnevnem redu kongresov, ki bodo jeseni in ki bodo odločali o osnovih smernicah. Za socialiste pa je že sedaj nesporno — ne glede na izid kongresa — da so se odločnejše usmerili na levo, kar pomeni bolj napreden program in večje sodelovanje s KPI, sindikati in drugimi političnimi silami in kar je negacija obnovitve stare formule leve sredine.

POLICIJA NAPADLA SPREVOD GRADBINCEV

Barikade na atenskih ulicah ob prvi obletnici povratka parlamentarne demokracije

Delavci so zahtevali višje plače in boljše delovne pogoje - 50 ranjenih obračun neredov

ATENE, 23. — Prve barikade so se pojavile danes na atenskih ulicah ravno ob prvi obletnici obnovitve parlamentarnega režima. Okrog štiri tisoč gradbincev, ki je s poulično manifestacijo podkrepilo svoje zahteve po višjih plačah in boljših delovnih pogojih, se je spopadlo s policijo, ki jim je hotela preprečiti, da bi šli v sprevodu po mestnih ulicah.

Gradbinci so imeli zborovanje na središčnem Trgu Omonia, od koder so hoteli v sprevodu po mestnih ulicah. Ker je bila manifestacija prepovedana, so do zob oboroženi policijski oddelki napadli delavce s solzilnimi bombami, manifestanti pa so odgovorili z metom kamenja in opeke. Pred vseučiliščem, kjer so oktobra 1973 Papadopulosovi tanki pobili 23 študentov, so demonstranti postavili barikade in tu je prišlo do najostrejših spopadov, katerih začasni obračun je nad 50 ranjenih. Govorilo se je, da je bil v neredih ubit osemletni otrok, kar pa je policija odločno demantirala.

Po uradni verziji policije naj bi demonstranti, ki so se danes zjutraj tako ostro spopadli z agenti, pripadali revolucionarnemu komunističnemu gibanju, ki naj bi skušalo na vsak način izzvati nerede. V policijskih krogih poudarjajo, da je sindikat gradbincev danes ponoči preklical stavko, ker naj bi minister za delo na pogajanjih delno sprejel predloge sindikata, skrajneži pa naj bi kljub temu organizirali demonstracijo, da bi izzvali nerede.

Kakršnakoli verzija naj odgovarja resnici, današnji neredi so dokaz napetosti v Grčiji ob začetku procesov proti 21 častnikom, ki so obtoženi, da so skušali strmoglaviti demokratični režim in omogočiti povratek kralja Konstantina. Proces pred atenskim vojaškim sodiščem je prvi od štirih, ki bodo postavili na zatožno klop vse odgovorne za sedem let strahovlade v Grčiji z izjemo seveda ameriške obveščevalne službe CIA. Številni pristaši diktature razpihujejo razkol z odkritimi grožnjami in s podtalnim rovarjenjem in napetost je tolikšna, da lahko vsaka iskra zaneti požar.

Drevi TV prenos pristanka apolla

RIM, 23. — Tiskovni urad RAI sporoča, da bo televizija oddajala na prvem kanalu, med nočnim TV dnevnikom ob 23.15 direkten prenos pristanka vesoljske ladjice apollo.

Morejo veliki

(Nadaljevanje s 4. strani)

govor: «Zakaj pa družba 'Westinghaus' pripravlja gradnjo ogromnega jedrskega centra v Braziliji, prav blizu kraja, kjer bomo mi gradili tisto, za kar smo se obvezali»?

Druge dežele budno sledijo nadaljnjemu razvoju dogodkov. Tako je na primer državni podtajnik v obrambnem ministrstvu Avstralije nedavno dal izjavo, da njegova dežela ne bo izdelovala atomske bombe, dokler se ne bo čutila ogrožena, toda brž ko se bodo Indonezija, Tajvan ali Japonska začele oskrbovati z jedrskim orožjem, bo to storila tudi Avstralija. Ta pojav svojevrstne «verižne reakcije» grozi, mimogrede povedano, tudi v kakem drugem delu sveta.

Razlogi za takšno «atomizacijo» pa niso le vojaškega značaja. Tu gre tudi za politični prestiž ter za željo, da bi se dežele potegnile iz težav, ki jih predstavlja nerazvitost. Za te dežele je lastno atomsko orožje hkrati tudi ključ za obvladanje najmodernejše tehnologije. Ker so v času industrijske revolucije ostale izven tedanjega toka, te dežele nočejo pristati na to, da bi jih izključili tudi iz atomske revolucije. In to tem manj, ker je kriza petrolejske industrije imela za posledico, da se je svet še bolj pozanimal za jedrsko energijo.

In kakšno «stabilnost» bodo «veliki» mogli izvesti v svetu, kjer bo 15 ali celo 20 «atomskih držav»? Kako zavreti razvoj dogodkov, ki bo, kot kaže, postal neustavljiv? Formiranje nekakšne jedrske OPEC bi morda moglo nekoliko zavreti ta tok, toda ves svet ve, da je razmnoževanje jedrskega orožja postalo del politike samih velesil. In vtem ko te sile še nadalje vztrajajo pri svojem, pri pogajanjih vrste SALT in hkrati proizvajajo vedno več in vedno strašnejše orožje, bi bilo zaman pričakovati, da bodo drugi ostali križem rok.

PO NAPOVEDI ROBERTOVE FLNA, DA BO NAPADLA LUANDO

Osmo premirje v Angoli: sklican «vrh» sprtih voditeljev v Kampali

Organizacija afriške enotnosti bo posredovala, da bi se premirje ohranilo vsaj do volitev in jesenske proglasitve neodvisnosti države

LUANDA, 23. — Ni minilo 24 ur od trenutka, ko je Holden Roberto, svak zairskega predsednika Mobutuja in vodja FLNA napovedal «totalno in kruto vojno» proti osvobodilni organizaciji MPLA Agostina Neta, ko so — na posredovanje organizacije afriških držav in po grožnji Portugalcev, da bodo z orožjem odgovorili na napad Luande — podpisali osmo zaporedno premirje v Angoli. Orožje je takoj utihnilo in oči opazovalcev so sedaj uprte v ugandsko predstolnico Kampalo, kjer zaseda skupščina OAE.

Kaj se je torej zgodilo v Angoli? FLNA Holdena Roberta je napovedala začetek državljanske vojne, napad na Luando in sporočila, da ne bo prizanesla portugalskemu garnizonu, ki je v prestolnici, da bi zajamčil javni red. V Luandi se čete Netove MPLA, ki že nadzorujejo prestolnico, napadle štab Robertovega oddelka, zadnjega v mestu, in izrinile večino vojakov v predmestne okraje. Portugalska vojska pa je istočasno sporočila, da ne bo dopustila novega prelivanja krvi in da bo očuvala Luando pred napadom Robertovih oddelkov. Holden Roberto je dobro vedel, da bi lahko napadel osvobodilne čete MPLA, na dveh frontah pa bi se ne mogel boriti, vsaj brez Mobutujeve pomoči ne.

Medtem so v Kanadi na skupščini OAE osem ur razpravljali o položaju v Luandi. Nad Angolo je visel Damoklejev meč «mirovne ekspedicije» deset tisoč vojakov raznih nevtralnih afriških držav. To je verjetno prepričalo tudi Mobutujevega zunanjega ministra, ki je na seji nastopal kot glasnik FLNA Holdena Roberta, da je podpisal. Vsiljeno je bilo novo premirje istočasno pa sklican, za prihodnji ponedeljek, «vrh» med voditelji treh angolskih vojaških formacij — MPLA Agostinha Neta, FNLA Holdena Roberta in UNITA dr. Jonasa Sawimbija. Sestanka bi se morali udeležiti tudi načelniki glavnih štabov treh organizacij in se dogovoriti, kako prebroditi v mirnem ozračju obdobje, ki Angolo ločuje do prvih volitev in torej objektivnega merjenja razmerja sil med strankami, oziroma osvobodilnimi gibanji. Dotlej pa bi morale vojske treh organizacij ostati v vojašnicah, za red pa bi poskrbeli Portugalci.

Problem Angole s tem, osmim v zaporedju, premirjem, seveda ni še rešen. Upati je, da bo premirje vzdržalo vsaj do ponedeljka in tako omogočilo «vrh» v Kampali, ob posredovanju šefov vseh afriških držav.

V Luandi je medtem položaj nemiren. Medtem ko so se prejšnjega dne širile govorice, da razpolaga Holden Roberto s težkimi tanki in da z motorizirano kolono forsira tempo približevanja prestolnici, so tokrat razširili vesti (vendar prihajajo iz krogov portugalskih izseljencev), da je četverica sovjetskih ladij v luandskem pristanišču raztovarjala naročeno težko orožje za Netove MPLA. Portugalske začasne oblasti vesti niso potrdile.

Dubčkova polemika z Gustavom Husakom

BONN, 23. — Glasilo češkoslovaških disidentov, ki izhaja v Zvezni Nemčiji, «Listy» objavlja v zadnji številki repliko bivšega tajnika KPČ Aleksandra Dubčka sedanjemu sekretarju Gustavu Husaku, ki mu je pred časom v nekem javnem govoru dejal, «naj kar vzame kovček in se odpravi v tujino», češ da je izdal domovino.

Dubček spominja Husaka, da se je s svojo družino boril za socializem v Sovjetski zvezi, kjer je tedaj živel, medtem ko je Husak bil bogat odvetnik v Bratislavi v časih fašističnega režima msgr. Tisa. Nadalje Dubček govori o tem, da je Husak obiskal Katyn, kjer je bilo skrivnostno pobitih več poljskih častnikov, medtem ko je Dubčkov brat že padel v partizanih, sam Aleksander Dubček pa bil na čelu slovaškega antifašističnega odpora.

BRODOLOM NEDALEČ OD TOULONA

Požar na parniku: 11 mrtvih, 20 ranjenih

Turistična ladja «Venus des Iles» je trčila ob čer
Eksplozija parnega kotla je vzrok požara

TOULON, 23. — Francosko turistično sezono je zasenčila nesreča na potniški ladji «Venus des Iles», ki vzdržuje zvezo med Toulonom in bližnjimi otoki. Kot poročajo, se je parnik, na katerem je bilo 275 potnikov, nenadoma vnela pri polotoku Giens, 30 kilometrov iz pristanišča. Z goreče ladje, ki je zgrajena v glavnem iz lesa, so potniki poskakali v morje. Zdi se, da je parnik nenadoma trčil ob podvodno čer. Voda je v nekaj sekundah zalila motorni oddelek, da je počil parni kotel ter vnel zalogo nafte. V požaru je umrlo enajst turistov, dvajset pa jih je ranjenih. Med temi jih je osem, ki se še borijo s smrtjo. V glavnem so ranjence odpeljali s helikopterji vojaške mornarice v marsejske bolnišnice. Pri reševanju brodolomcev okoli goreče ladje pluje deset ladij, iz zraka pa sodeluje pet helikopterjev.